

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

Vol. LXXX Kaina 30 c.

TREČIADIENIS — WEDNESDAY, SPALIS — OCTOBER 22, 1986

Nr. 206

LKB Kronika Nr. 68

Iš Vlado Lapienio teismų

(Tęsinys)

Kadangi mano veikla pagal tarptautinę teisę (konkrečiai pagal Visuotinės žmogaus teisių deklaracijos 12 str.) nebuvo laikoma nusikaltrimu, tarptautiniai susitarimai turi pirmumo teisę prieš tarybinius įstatymus (nes taip skelbia TSRS Aukščiausios Tarybos 1978 m. Žinios, Nr. 99, str. 816), todėl kaltintojai, patraukdami mane baudžiamojon atsakomybėn deklaracijos 1-3, 11, 12, 17, 19, 28 ir 30 str. Tarptautinio pilietinių ir politinių teisių paktų 2, 5, 14, 18 str. ir 1975 m. Helsinkyje vykusios Saugumo ir bendradarbiavimo Europoje Baigiamojo Akto septintąjį skyrių pažeidžia.

Kartoju, kad savo darbe vadovavausi prigimtinę teisę, šalies Konstitucija, paskelbtas tarybiniais įstatymais, tarptautiniais susitarimais dėl žmogaus teisių, įskaitant minties, sąžinės, religijos ir įsitikinimų laisvę; o ne kai kurių pareigūnų išgalvotais prasimanytais reikalavimais, kurie patys darydami teisėtumo prasižengimus, klysta ir kitus klaidina. Taikos pagrinduose yra nepažeidžiamų žmogaus teisių gerbimas, juk taika — tai teisingumas, o karas kyla iš tų teisių pažeidimo. O jeigu žmogaus teisės yra pažeidžiamos taikos sąlygomis, tai pasidaro opus ir pažangos aspektu nesuprantamas kovos su žmogumi reiškinys, kurio neįmanoma suderinti su jokia programa, vadinančia save „humaniška“. Nebent tik būtų taip gali-

ma paaiškinti, kad kovojant su Dievu, negalima būti taikome su žmogumi. Tiesa gali būti tik paties žmogaus ir šia prasme tik laisvai atskleidžiama, tai visų pirma idėjinę kovą iškreipia bet kokia fizinė ar dvasinė prievarta. Kiekvienas sąžinės išprievartavimas yra brutalus žmogaus išniekinimas, kuriuo pasiekiamas tik išorinei jėgai nusilenkimas, o ne vidinis žmogaus laimėjimas tiesiai. Užot laimėjus žmogų tiesiai, tik įžiebiamame jame neapykantą sau patiems ir savo primetamai minčiai.

Istorinė patirtis aiškiai rodo, kokia neįmanoma buvo pagunda naudotis jėga „tiesos tarnauti“. Idėjinė kovoj naudotis jėga — tai ne tiesai tarnauti, o ją išniekinti. Juk valdžios teisė remiasi ne kuo kitu, o gerbimu abjektyviųjų ir neliečiamų žmogaus teisių. Toji bendra gerovė, kuriai valstybėje tamajai valdžia, tik tada yra pilnai realizuojama, kai visi piliečiai gali būti ramūs dėl savo teisių. To nesant, prieinama prie visuomenės susiskaldymo, prie neklusnumo valdžiai arba prie situacijos, kada panaudojama prievarta, grasinimai, prievarta, teroras. Tokių įrodymų pakankamai davė mūsų amžiaus diktatūros, totalizmai.

Kaip normaliam žmogaus gyvenimui — tikinčio ar ateisto — reikalingas oras, maistas, vanduo, taip ir visiems piliečiams reikalinga žodžio ir spaudos laisvė.

(Bus daugiau)

Estų rašytojai reikalauja laisvės

Balandžio 24-26 d. Taline įvykęs estų rašytojų kongresas pasižymėjo nelauktu atvirumu ir tuomi labai skyrėsi nuo „atsargaus“ šiemetinio lietuvių rašytojų suvažiavimo. Keli estų rašytojai viešai pasmerkė cenzūrą, biurokratų saivalę leidyklose ir estų išveivų bei kitų rašytojų knygų uždraudimą. Daugelis autorių iškalbiai pasisakė už estų tautinę kultūrą. Kongreso aprašymas išspausdintas Laisvos Europos Radijo biuletenio liepos 18 d. numeryje.

Panašūs balsai pasigirdo estų spaudoje dar prieš kongresą. Savaitraščio Sirk ja Vasar skiltyje, romanistas Teet Kallas kritikavo estų rašytojų sąjungos vadovybę už tai, kad joje per maža rašytojų (t.y., per daug biurokratų). Romanistas Mats Traat pasiskundė, kad cenzoriai išbraukė trečdaliį naujausio romano. Rein Kruus pareikalavo, kad kiekvienas estas turi teisę skaityti bet kurį estų literatūros kūrinį, (t.y., įskaitant ir išveivų). Novelistas Rein Veideman išvardino uždraustus estų rašytojus, kaip poetas Uku Masing ir Stalino laikais numarintą Heiti Talvik.

Kūrinių „modeliuotojas“

Tonas buvo dar kritiškesnis kongreso metu. Žymiausias estų novelistas, sovietiniuose konclageriuose kalėjęs Jaan Kross teigė, kad estų rašytojai „vengia sakyti nemalonų

dalykų, norėdami išvengti nemalonumų; pats rašytojas nuslopina rašytojo sąžinės esminius dalykus, arba juos eliminuoja jo kūrinių „modeliuotojas“, t.y., cenzorius. Kross tarp kitko pasmerkė naujausias estų enciklopedijos nutylėjimus apie Stalino laikų žudynes. Dažnai baltas romanistas Arvo Valton pareiškė, kad „kūrybinė veikla teįmanoma visuomenėje tik tada, kai yra kūrybos laisvė, kai menininkas laisvas nuo vidinio spaudimo, ir žino, kad jis nusprenžia, ką ir kaip jis daro“.

Neoficialūs pranešimai mini dar atštresnius susikirtimus kongreso metu. Būrys rašytojų pareikalavę priimti rezoliuciją, kad būtų pašalinti suvaržymai keliauti į užsienį, viešai paskelbti GlavLito cenzūros nurodymai estų literatūrai ir pašalintas biurokratų „diletantiškas kišimasis“ į literatūrą. Oficialieji pranešimai nieko nemini apie kongrese priimtas rezoliucijas.

— Nicaragvos prez. Daniel Ortega pavadino JAV prezidentą „krikšto tėvu“, kuris nuteisė amerikietį Hasenfus kalėjimu, patvirtindamas 100 mil. dol. paramą Nicaragvos laisvės kovotojams.

— Prancūzijos prezidentas Francois Mitterrand pranešė, kad jis neplanuoja kandidatuoti antram septynerių metų terminui į prezidento vietą.

Pagrindiniai senatoriai — demokratai Byrd ir Nunn su respublikonais Lugar ir Dole po 99-sios Kongreso sesijos, kuri pasižymėjo svarbiais įstatymų priėmimais.

Europa stato erdvės stotį

Paryžius. — Kai Amerika nežino, kada jos erdvėlaivis vėl galės skristi erdvėje, Europos Erdvių agentūra, kuri yra Prancūzijoje, skelbia savo gana įdomią programą, kurios projekte yra keturios kelionės erdvėje. Šios agentūros direktorius dr. Reimar Liust praneša, kad jie intensyviai ruošiasi iškelti erdvės lėktuvą Hermes pagal naują Europos Ariane 5 raketų sistemą. Ši raketa turi iškelti erdvės laivą į orbitą, kuriame astronautai atliktų jiems skirtus uždavinius ir su tuo lėktuvu grįžtų atgal į Žemę.

Stotis su laboratorijomis

Prancūzai, dirbą prieš šios programos, tiki, kad Hermes skris 1996 m., bet dr. Liust sako, kad daug tikresnė galimybė yra, kad šios rūšies erdvėlaivis galės pakilti tik 1998 m., nes teks nugaltėti daug techninių ir piniginių kliūčių.

Ariane 5 raketos konstrukcija bus labai galingos apimties ir pramatoma, kad ji pradės veikti 1994 m., iškel-dama objektus erdvės stotčiai orbitoje metais vėliau.

Nauja šiame plane yra tai, kad ši erdvės stotis turės laboratoriją, kurioje dirbs mokslininkai be specialių dabar naudojamų erdvės rūbų, taip, kaip ir žemėje. Tyrimai joje būtų atliekami gyvybės, medžiagų ir fizikos srityse.

Tautinė Aeronautikos ir Erdvių administracija Amerikoje sako, kad, kai bus pradėtas skrydis į erdvės iš Amerikos, kuris numatytas 1988 m. vasario 19 d., bus įvykę daug pakeitimų, kadangi tai bus skirta kariniams tikslams, o pati erdvės stotis nustosiama savo pirmą kartą reikšmės.

Dr. Liust toliau praneša, kad Europos plane tas laboratorijas sudarys dvi iš Amerikos, viena iš Japonijos ir viena iš pačios Europos. Jie bus apsirūpinę ir kita šalia skrendančia platforma, iš kurios erdvės stoties personalas galės daryti pataisymus ir keisti dalis.

Europos valstybių finansai

Kita skrendanti kapsulė tirs Žemės paviršių ir bus suderinta su Amerikos erdvėlaiviu. Jų orbita bus arti Šiaurės ir Pietų polių, taip, kad vienas erdvėlaivis skris per tą regioną iš ryto, o kitas popiet. Poliarinės platformos bus keičiamos pačioje orbitoje. Jos turės reikalingus instrumentus informacijai, kurie bus aprūpinti elektroniniais aparatais.

TRUMPAI IŠ VISUR

— Valstybės sekr. George Shultz vakar pranešė, kad JAV įsakė išvykti 55 sovietų diplomatams; penki turi aplėsti Amerikos teritoriją tuoj pat, o kiti 50 privalo išvykti iki lapkričio 1 d.

— Mozambique valstybės prezidentas Samora M. Machel, kuris vadovavo valstybei nuo 1975 m., kai gavo nepriklausomybę iš Portugalijos, buvo užmuštas lėktuvu nelaimėje Pietų Afrikoje. Machel buvo vienas Afrikos vadų, griežtai nusistačiusių prieš apartheido sistemą. Jis vadovavo marksistinei vyriausybei, tačiau nesilaikė akiai Maskvos linijos. Be prezidento, dar žuvo 26 asmenys; gyvi išliko 10 asmenų, kurių tarpe ir vienas sovietų pilotas.

— Izraelio premjeras; Shimon Peres perleido premjero postą buvusiam užsienio reikalų ministeriui Yitzhak Shamir. Peres dabar bus užsienio ministerio pareigose.

— General Motors korporacija pasitraukia iš Pietų Afrikos teritorijos, visą savo prekybą parduodama vietiniams gyventojams.

Demjanjuko byla

Tel Avivas. — Izraelio Teisingumo ministerijos kalbėtoja paneigia teigimą, kad Jono Demjanjuko advokatai nebuvo leista pamatyti jo tapatybę liudijančius dokumentus. Kalbėtoja Devorah Ganani telefoniniame pasikalbėjime sako, kad vyriausybės asmenys nufotografavo tuos liudijimus prieš Ukrainoje gimusį Demjanjuką jo advokatui Mark O'Connor.

Adv. O'Connor praeitą penktadienį įteikė apeliaciją Vyriausiam Izraelio teismui, prašydamas, kad būtų išleistas Demjanjukas kadangi advokatai nebuvo duota kaltinamojo įrodymų. Ganani pasakė, kad prokuroras įstaiga telefonavo O'Connor ir pasakė, kad visa medžiaga yra galima peržiūrėti, bet O'Connor atsakė neturįs laiko, nes sekantią dieną skrendas į Ameriką.

Demjanjukas buvo iš Amerikos išduotas Izraeliui ir kaltinamas nacių karo nusikaltimais, kuris buvęs Treblinkos mirties stovykloje žiauriau prižiūrėtoju, vadinant jį „Jonu Žiauriu“. Ten buvę nužudyta 900,000 žydų ir kitų tautybių žmonių.

Adv. O'Connors sako, kad Demjanjukas yra sumaišytas su kitu asmeniu. Tikrasis „Jonas Žiaurusis“ buvo sukilusių kalinių nužudytas 1943 m.

— Salvadorė lankydama šios Valstybės sekr. George Shultz pažadėjo paramą atstatyti sugriautą sostinę po įvykusio žemės drebėjimo. Kongresas pritarė 50 mil. dol. sumai.

— Pakistanas paprašė Amerikos duoti radarais aprūpintus lėktuvus, kuriuos galėtų naudoti savo sienos su Afganistanu apsaugai.

Mirė kardinolas

Torino. Torino arkivyskupas kardinolas Michele Pellegrino mirė sulaukęs 83 m. amžiaus. Dvylika metų vadovavęs Torino arkivyskupijai, kuri yra viena didžiausių Italijoje, kard. Pellegrino 1977 m. dėl amžiaus pasitraukė iš pareigų. Jam dabar mirus, kardinolų kolegiją sudaro 145 nariai, kurių tarpe 33 jau yra perėję 80 metų ribą, taigi, nebenturi teisės dalyvauti popiežiaus rinkimuose.

— Philadelphia prokuroras įsakė areštuoti daktarą, kuris per UPS pasiuntė penkias žmonių galvas tyrimams į Colorado tyrimų centrą.

New Yorke policija suėmė 10 asmenų, kurie, manoma, yra atsakingi už 2.4 mil. dol. kokaino apyvartą mėnesio laikotarpyje.

LAISVOJO PASAULIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS
4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629
TELEFONAS (312)585-9500-1-2-3

Aš mačiau Ameriką besikeičiančią

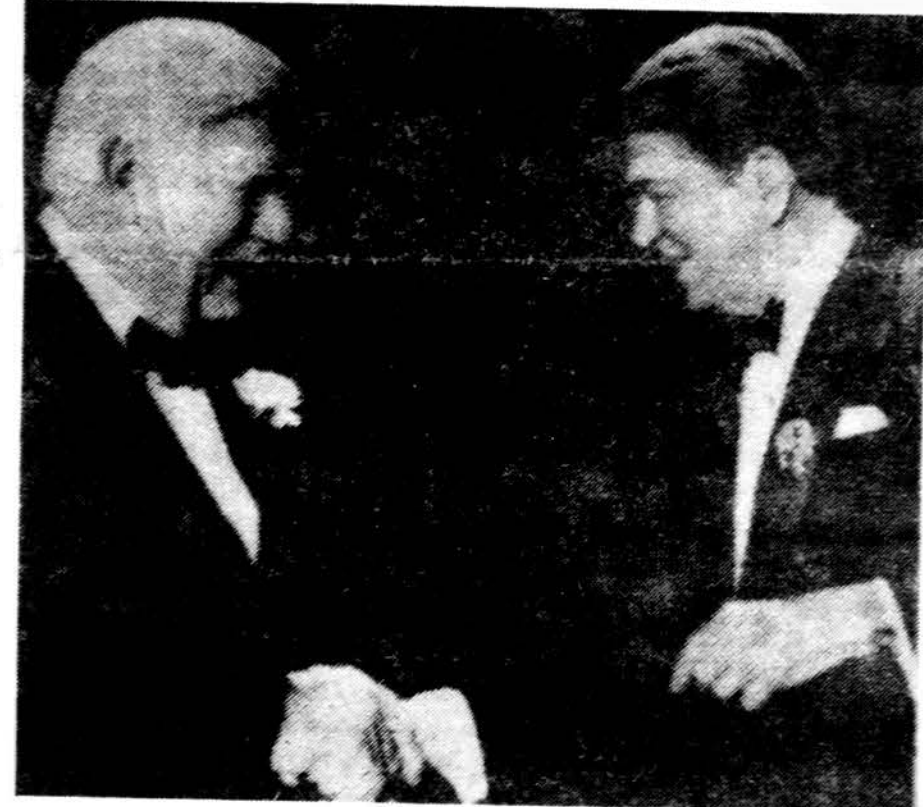
Washingtonas. — Kiekvieno Amerikos Kongreso paskutinė sesija užverčia politinį istorinį lapą — senieji nariai pasitraukia, naujieji atvyksta, ir vėl valstybės gyvenimas vyksta toliau. Šį rudenį iš Kapitoliumo pasitraukia trys didelės figūros: kongr. Thomas P. O'Neill, jr., ilgiausiai išbuvęs Speakeriu Amerikos istorijoje, sen. Barry Goldwater, buvęs respublikonų prezidentinis kandidatas 1964 m. ir sen. Russell B. Long, daugelį metų buvęs šio krašto įtakingiausias mokesčių ekspertas.

Thomas P. O'Neill vadovavo Atstovų rūmams 10 metų, 1980 m. rinkimai davė respublikonų prezidentą ir respublikonų daugumą Senate, kas sumažino demokratų Jimmy Carter ir Edward Kennedy įtaką. Massachusetts demokratas pateko į labai sunkias pareigas, kaip demokratų Speakeris, tačiau greitai jis tapo geru partneriu Baltųjų rūmų geriausiajam kalbėtojų. Praeito savaitgalio telefoniniame pasikalbėjime

su prezidentu, kai tradiciškai baigiasi Kongreso sesija, O'Neill juokavo: „Aš esu jums dėkingas, kad jūs padėjote man būti labai svarbiu žmogui amerikiečių žmonių akyse“.

Praeitą penktadienį, kai buvo Speakerio O'Neill paskutinė spaudos konferencija Kapitoliuje, jis savo rolę atliko iki galo, sakydamas, kad Reaganas buvo labai neteisingas, kritikodamas demokratų už „žvaigždžių karo“ apsaugos skėtį erdvėje prieš raketą“.

Paklaustas, koks jo giliausias išgyvenimas ilgoje politinėje karjeroje, jis jaunam žurnalistui priminė sunkius depresijos metus. Daugelis kongresmenų jau neprisimena to laikmečio, bet Speakeris visad primindavo demokratams iš kur jie yra atėję. „Aš mačiau Ameriką besikeičiančią. Aš mačiau vidurinę klase geresnę. Aš mačiau amerikiečio sapną vykstant tikrove“, — kalbėjo JAV Speakeris Thomas P. O'Neill, Jr.

Speakeris Thomas O'Neill ir prezidentas Ronald Reagan baigė savo „kovas“.

Svedijos ministeris su lietuviais

Stockholmas. — Buvęs Svedijos ministerio pirmininko pavaduotojas Per Ahlmark įsijungs į pabaltiečių akciją lapkričio 4 d. Vienoje įvyksiantioje Europos Saugumo ir Bendradarbiavimo konferencijoje.

Rugpjūčio 13 d. jis rašė Vliko pirmininkui dr. K. Bobeliui: „Aš džiaugiuosi ir jaučiuosi pagerbtas galėsiąs būti kalbėtoju lapkričio 4 d. Vienoje. Ta proga aš norėčiau atkreipti dėmesį į pernai Pabaltijo Tribunole, Kopenhagoje, padarytas išvadas ir protestuoti prieš trijų anksčiau nepriklausomų valstybių neteisėtą sovietinę okupaciją... Aš laikiu mūsų susitikimo Austrijoje, kur vėl bendradarbiausim su jumis laisvės ir demokratijos labui“.

Per Ahlmark gerai susipažinęs su Pabaltijo kraštu. Praeitą vasarą jis buvo vienas iš penkių Pabaltijo Tribunolo teisėjų Kopenhagoje.

— Vilniaus filharmonijos orkestras yra išvykęs su koncertais į Prancūziją. Orkestro dirigentas yra Juozas Domarkas. Programme rusų klasikai. Listas ir su Bordeaux choru ir solistais atliks Sen-Sanso operą „Samsonas ir Dalilė“.

Ir sen. Barry Goldwater savo rolę atliko iki galo. Po pralaimėjimo Lyndon B. Johnson 1964 m., jis Senate buvo nepajudinamas savo principuose ir jokiomis diplomatinėmis plonybėmis per daug nesivadovavo. Jis ir šios sesijos gale dar kovavo su dviem New Yorko senatoriais, o ypač su resp. Alfonse M. D'Amato už lėktuvu T-46 bandymą įvesti į platų naudojimą, kuriam jis buvo priešingas.

Sen. Russel Long Senate pasižymėjo kaip pūkus derybų koordinatorius prie uždary durų. 1980 m. jis netikėtai prarado Finansų komiteto vadovavimą. Jis visada buvo prieš Senate posėdžių eigos perdavimą per televiziją. Nors jų nuomonės kartais ir nesutikdavo su prezidento nuomone, bet, kai iškildavo reikalus prezidentui kalbėti taikos vardu, šie trys vyrai visada stodavo už prezidentą ir laikydavo vieną frontą.

KALENDORIUS

Spalio 22 d.: Melanas, Salomė, Sudimantas, Ulinė.
Saplio 23 d.: Jonas Kap., Ramutis, Kordulė, Jautrytė.

ORAS

Saulė teka 7:09, leidžiasi 6:01.
Temperatūra dieną 68 l., naktį 52 l. Debesuota.

SKAUTYBĖS Mikolas

GLOBOJĄ CHICAGOS SKAUTININKŲ KŪ RAMOVĖ
Redaguoja v.s. Irena Regienė, 2652 W. 65th St., Chicago, IL 60629

SAVAITĖ „AVILIO“ STOVYKLOJE

Rugpjūčio trečią savaitę, Detroito „Gabijos“ ir „Baltijos“ tuntu vilkiukai ir paukštytės stovyklavo Dainavoje. Stovykla prasidėjo šeštadienį. Vadovai ir tėveliai suvažiavę įkūrė stovyklavietę ir tvarkė virtuvę. Stovyklavo 19 stovyklautojų nuo 4 iki 11 metų amžiaus. Stovyklos kruopščioji viršininkė buvo „Gabijos“ tuntu tuntininkė vyr. sl. Vida Juškienė. Ji atliko visą stovyklos paruošimo darbą. Stovyklos vardas — „Avilys“.

Stovyklautojai greitai įsirengė ir skubėjo prisidėti prie įsikūrimo darbų. Vieni dirbo prie palapinių papuošimų, kiti prie virtuvės darbų o treči buvo supažindinti su stovyklos tvarka. Vakare buvo vėliavos nuleidimas ir pirmas stovyklos laužas, suruoštas kartu su kitoje ežero pusėje stovyklavusiais skautais akademikais.

Sekmadienį, po vėliavos pakėlimo prasidėjo stovyklos programa. Paukštytės ir vilkiukai suprojektavo stovyklos gairę. Visi buvo supažindinti su Morzės abėcėle. Užsiėmimo metu stovyklautojai meniškai deginimo būdu paruošė žaidimų lenteles ir papuošė užsiėmimų dėžutes. Dienos karštyje visi be maudytis spyglio ežere. Po pietų, kun. P. Daugintis, S.J., atnašavo šv. Mišias. Diena baigta vėliavos nuleidimu ir laužu.

Pirmadienio rytą stovyklautojai buvo suskirstyti į grupes. Kiekviena grupė atliko patyrimo laipsnių ir specialybių programas. Visi išbandė savo meniškumą sugebėjimus „tin tapping“ darbelių. Kiekvienas, užsiklijavęs savo paveiksluką ant skardos gabaliukų, vinimi ir akmeniu jį iškalė skardoje.

Buvo laikas iškylai — susipažinimui su Dainavos gamta. Ps. E. Sventicko suruoštoje iskyloje stovyklautojai susipažino su kelio ženklais, Morze ir tėvo Saulaičio paruoštom gamtos pažinimo lentelėmis. Stovyklautojai, pasirodę savo kuprines ir baklažas, linksmai keliavo aplink ežerą. Iškylai pasibaigus, visi pavalgę pietus susėdo ant kranto.

Vilkiukų ir paukštyčių skiltys dalyvavo vėliavos nuleidime su gairėmis. Buvo paskelbtas lietuvių kalbos konkursas. Vakare buvo laužas.

Antradienį, po vėliavos pakėlimo, pusryčių ir skauta-

mokslo pamokų pagal patvirtimo laipsnių programas, stovyklautojai lipdė makaronų paveikslukus ir juos dažė. Po pietų, visi iš akmenukų lipdė gyvuliukus ir mokėsi Morzės ir signalizaciją. Buvo pradėti siuvimo darbai ir audimas su žolėmis. Vakare prie laužo skambėjo stovyklautojų naujai išmoktos dainos ir matėme jų pačių sukurtus pasirodymus.

Trečiadienio programa buvo suplanuota ir pravesta ps. Kristinos Butkūnaitės. Sesė Kristina specialiai tą dieną atvyko į stovyklą. Stovyklautojai iškeliavo po pusryčių. Iškyloje buvo sudarytos stotys, kuriose reikėjo atlikti uždavinius. Buvo dainos, Morzė, pirmos pagalbos tvarstymai, laužų krovimas ir skautiškos duonos ant pagaliukų kepimas. Iškyla labai smagiai praėjo. Grįžę, broliai ir sesės keliavo maudytis ežere.

Po vakarienės stovyklautojai pradėjo ruošti vakarinei programai — susimastymui. Susimastymas prasidėjo saulę leidžiantis. Visi stovyklautojai dalyvavo skaitydami eilėraščius ir uždegdami žvakes. Visi neujė taku iki Kalantos paminklo prie kurio vadovai užbaigė susimastymą mintimis ir giesme. Visi grįžo į stovyklą žvakem apšviestu takeliu ir dalinois įspūdžiais. Susimastymą tvarkė stovyklos globėja v.s. fil. L. Rugienienė.

Ketvirtadienį, po pusryčių, skautai pradėjo užbaigti patyrimo laipsnio programas. Toliau stovyklos slaugė, ps. Paulita Abariūtė, pradėdė pirmos pagalbos pašnekę su C.P.R. demonstracija. Po praktikos, visi stovyklautojai susėdo deginti stovyklos ženklą iš medžio gabalų.

Po pietų, kiekvienas stovyklautojas pradėjo ruošti sporto dienas puošdami tai pragai marškinėlius. Kiekvienas stovyklautojas specialiais dažais užrašė marškinėlių priekyje savo vardą ir ant nugaros — stovyklos ženklą. Marius Gražulis, stovyklos vandens pakrančių sargas, pradėdė vandens saugumo taisyklių demonstraciją. Po vėliavos nuleidimo, visi pasirodė kaukių laužui. Linksmai praėjo vakaras. Geriausios kaukės buvo apdovanotos.

Penktadienį skautai baigė savo patyrimo laipsnių programas ir buvo egzaminai. Po

Avilio stovyklos stovyklautojai, jos su vadovais ir vadovėmis ir juos aplankiusiais LS Seserijos Vyriausia skautininke vs tn Stefa Gedgaudienė ir LS Brolijos Vyriausio skautininku vs fil. Kaziu Matoniū.

pietų visi nuvyko į šaulių „Pilėnų“ stovyklą. Ten susikirstė grupėmis sužadė ekologijos žaidimą. Skautai buvo supažindinti su šaulių pastatytu paminklu ir grįžo į Dainavą. Tesėsi vandens saugumo pamokos. Po vėliavos nuleidimo buvo laužas. Šeštadienio rytą buvo pravestas susipažinimas su Žalgirio laikų Lietuva. Vadovai pradėdė šias stotis: žemėlapiai (sesė Liuda), kuni-gaiškščiai (sesė Milda), herbai (sesė Paulita), puošmenys (sesė Vida), ginklai (brolis Algis) ir piliakalniai (sesė Dana). Po susipažinimo įvyko Žalgirio mūšis. Visi skautai apsiginklavę susikirstė į dvi grupes: kryžuočiai ir lietuviai. Karas vyko miltinėmis bombomis ir visi atrodė kaip malūnininkai — bet buvo linksma.

Atvykęs stovyklon „Baltijos“ tuntu tuntininkas sk. vytytis S. Mingėla prisidėjo prie darbų. Atvyko ir tėveliai. Tėveliams atvykstant vyko sporto šventė. Visi pasipušė savo suprojektuotais marškinėliais ir v.s. L. Viskantienės paruoštomis kepuraitėmis. Buvo bėgimas, estafetės, tinklinis ir virvės traukimas, vienų pusęj dalyvaujant skautams, o kitoj — tėveliams ir vadovams.

Po vakarienės įvyko iškilmingas vėliavos nuleidimas. Nuleidimo metu įžodžius davė skaučių — Dana Barauskaitė, ir Laima Lungytė, skautų — Antanas Bulota, Paulius Juška, Mindaugas Mingėla ir Saulius Polteraitis. Vilkiukų įžodį davė — Robertas Arlauskas, Tadas Baukys, Tomas Dėdinas, Markus Juška ir Tomas Sventickas.

Paukštyčių II patyrimo laipsnį įsigijo Kristina Barauskaitė, Kristina Dėdinaitė ir Aidutė Viskantaitė. Vilkiukų II patyrimo laipsnį įsigijo Linas Polteraitis ir Rimas Polteraitis.

Buvo išdalinti vilkiukų ir paukštyčių specialybių ženklukai. Buvo paskelbti lietuviškumo konkurso rezultatai. Visi stovyklautojai sėkmingai baigė konkursą už pastangas

GRĮŽTANT PRIE DARBO

Vasaros atostogos jau praityje. Pradedame naujus veiklos metus. Apie darbo planus ateičiai pakalbėsime netolimoje ateityje, o škart norime pasigirti ką jau nuveikėme. Mat, mūsų valdybos keli nariai nesėdėjo per vasarą rankas sudėję. Nekalbant, kad išdininkui tenka dirbti ištisus metus, nes aukos į fondą plaukia visą laiką. Pirmininkui taip pat sunkiau per organizacijos rūpescius ilgiam laikui išėiti atostogų.

Šią vasarą ypač darbavosi fondo reikalais Julius Špakėvičius, kurio darbo vaisiais jau dabar galime džiaugtis bei didžiuotis. Turime voko ženklą, skirtą Lietuvos Krikščionybės 600 metų jubiliejui atžymėti. Julius ne tik atliko šio skoningai atrodančio ženklo meninį apipavidalinimą, bet rūpinosi ir spaustuvės reikalais. Viso buvo atspausdinta 5,500 lakštų. Valdyba dėkinga Julijui už rūpestingai ir estetiškai atlik-

buvo apdovanoti lietuviškumo medaliais.

Vakare įvyko laužas su tėveliais. Sekmadienį, po šv. Mišių, stovykla baigėsi. Visi išvargę, bet pilni įspūdžių skirstėsi į namus.

Stovyklos labai gera pasisekimą lėmė viršininkės v.s. I. Juškienės įdėtas darbas ir pastangos stovyklos paruošime. Nuoširdi padėka priklauso vadovams pravedusiems stovyklos programą: stovyklos globėjai — v.s. fil. Liudai Rūgienienei, komendantai ir laužavėdėi v.s. Almai Matvekaitėi, adjutantai ir laužavėdėi v.s. Audronei Mingėlaitei, slaugėi ir programų vadovei ps. Paulitai Abariūtėi, instruktorėi v.s. fil. Jūratei Pečiūrienei ir vadovėi j.p.s. Mildai Arlauskienėi. Broliams vilkiukų programos vadovams ps. Edvardui Sventickui, sl. Mavydui Šepečui, psl. Vytiui Viskantai ir psl. Andriui Viskantai. Stovykloje kas rytą ir vakarą skambėjo brolio Andriaus trimito aidai.

Stovyklos metu stovyklavo vadovai v.s. Daiva Rugienitė, v.s. Gina Rugienitė, v.s. Algis Rugienius, sl. Jaunutis Zubrickas ir ps. Danutė Petronienė. Visi maloniai prisidėjo prie stovyklos pravedimo ir palengvino stovo darbo našumą. Stovykla labai skaniai valgė visą savaitę. Didžiausia padėka tenka virtuvės vyriausiajai šeiminkinei ps. fil. Valentina Bulutienei. Stovyklos virtuvėje prie darbų prisidėjo Rimas Bulota, p. Grigaitienė, Gailė ir Saulius Dėdinai, ps. Alma Sventickienė ir j.b. Linas Juška.

„Avilys“ — neeilinė stovykla. Stovykla sugebėjo įžiebti lietuvišką, skautišką liepsnelę Detroito jaunesniųjų skautų ir skaučių širdyse.

j.p.s. M. Arlauskienė

ta darbą. Dabar reikia ženklus išplatinti. Šia proga kviečiame visus atstovus ir talkininkus jungtis į šį nesunkų darbą. Būtų gera, jei visus turimus ženklus galėtume paskleisti bei išplatinti dar prieš jubiliejau šventę 1987 metais. Tai būtų fondui nemažas laimėjimas. Taigi, belieka visiems ryžtingai kibti į darbą, kad neužilgo galėtume džiaugtis rezultatais. Dėl ženklų platinimo informacija pirmininkas pasirūpins.

Sidabro ženklukai, skirti fondo rėmėjams, darbuotojams ir talkininkams, taip pat jau pagaminti. Tai irgi Julius Špakėvičiaus nuopelnas. Viso jų buvo pagaminta 233. Atstovai vietovėse savo nuožiūra galės apdovanoti LS Fondui nusipelnčius asmenis. Valdyba norėtų žinoti, kam jie įteikti; atstovus prašome tai pranešti sekretorei Sulei Šatienėi 99 Shenandoah Rd., Warwick, RI 02886. Būtų gerai pridėti ir asmenų adresus, bet svarbiausia pavardes ir vardus. Kviečiame atstovus ir atstoves palaikyti artimesnius ryšius su valdyba. Norėtume girdėti, kaip sekasi darbas.

LS Fondas

KONKURAS

Lietuvių Skautų sąjungos didelio rėmėjo kun. Juozo Prunskio 1984 m. dovana įnešta į Lietuvių Fondą, iš gautų palūkanų paskirta skautų ir skaučių š.m. rašinių premijoms.

LSS tarybos pirmijos vicepirm. v.s. Irena Kerelienė, pakviestas pravesti konkursą, sudarė komisiją iš Chicago Skautininkų d'vės „Pelėdų“ skilties, v.s. I. Kerelienė, v.s. N. Užbalienė, v.s. J. Moliejienė, v.s. H. Plausinaitienė, s. D. Dirvonienė ir v.s. J. Miku-taitienė.

Premija skiriama skautiško jaunimo kūrybai, religinėmis ir kitomis asmenybe ugdančiomis temomis.

Konkurso dalyviai skirstomi į 3 amžiaus grupes: 11-14 m., 15-18 m., 19-25 m.

Rašinius netrupmenis kaip 1,500 žodžių.

Temos:

1. Pasirinkus kurį nors skautišką įstatą, parašoma: vaidinimą, apsakymą.
2. Lietuvos partizanų ir šių dienų laisvės kovotojų kituose kraštuose palyginimas.
3. Dievas — žmogus — atominė jėga.

Autorius pasirenka rašinio formą: vaidinimą, apsakymą, mokslinę fantaziją.

Premijos kiekvienai grupei skiriama 100 dol. premija.

Vertinimo komisija: „Pelėdų“ skiltis.

Rašiniai siunčiami iki š.m. gruodžio 1 d., Adresu: v.s. Irena Kerelienė, 8710 W. 123rd St., Palos Park, IL 60464.

Būrelis paukštyčių Detroito skautų „Avilio“ stovykloje. Iš k: L. Lungytė, K. Barauskaitė, K. Dėdinaitė, D. Barauskaitė, V. Viskantaitė, K. Arlauskaitė, E. Sventickaitė.

Nuotr. Jaunučio Zubricko

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY (USPS-161000)
Published daily except Sundays and Mondays, Legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of Legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.
Second class postage paid at Chicago, IL.
Subscription Rates: \$53.00, foreign countries \$53.00.
Postmaster: Send address changes to Draugas — 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitavimai už gautas prenumeratas nesunčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokesčių, atzymima, iki kada yra užsimokėjęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

	metams 1/2 metų 3 mėn.
Chicago ir Cook County	\$53.00 \$30.00 \$20.00
Kanadoje (U.S.A. dol.)	\$53.00 \$30.00 \$20.00
Užsienyje	\$53.00 \$30.00 \$20.00
Kitur — Amerikoje	\$53.00 \$30.00 \$20.00
Savaitinis (Šeštad. pried.)	\$30.00 \$19.00

- Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nuo 8:30 iki 12:00.
- Redakcija dirba kasdien nuo 8:30—4:00, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija straipsnius taisy savo nuožiūra. Nesunaudotų straipsnių nesaugo. Juos grąžina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos prisitūnčiamos gavus prašymą.

Dr. Romualdas Povilaitis
DANTŲ GYDYTOJAS
Tel. 767-7575
5780 Archer Ave.
(6 blokas į vakarus nuo Cicero Ave.)
Valandos pagal susitarimą

DR. KENNETH J. YERKES
DANTŲ GYDYTOJAS
Pensininkams nuolaida
2436 W. Lithuanian Plaza Court
Chicago, Illinois 60629
Tel. 925-8288
Valandos pagal susitarimą

DR. VIJAY BAJAJ
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ — VIDIAUS LIGOS
(IR ODOS CHIRURGIJA)
(Augiui nuimami ofisai)
2434 W. 71st Street, Chicago
Tel. 434-5849 (veiklia 24 val.)
Pirm., antr., ketv., penkt., nuo 12 iki 6 v.v.

Dr. Ant. Rudoko kabineta perėmė
DR. EDMUND E. CIARA
OPTOMETRISTAS
2709 West 51st Street
Tel. — 476-2400
Val. pagal susitarimą: pirm. ir ketv. 1-7; antr. ir penkt. 10-4; Sešt. 10-2 val.

Ofs. 735-4477;
Rez. 246-0067; arba 246-6581
DR. E. DECKYS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
SPECIALYBĖ — NERVŲ IR
EMOCINĖS LIGOS
CRAWFORD MEDICAL BUILDING
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

DR. A. B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Tel. — 233-8553
SPECIALYBĖ — AKIŲ LIGOS
3921 W. 103rd Street
Valandos pagal susitarimą

Ofiso tel. — 582-0221
DR. JANINA JARŠEVIČIUS
JOKŠA
VAIKŲ LIGOS
6441 S. Pulaski Rd.
Valandos pagal susitarimą

6132 S. Kedzie Ave., Chicago
WA 5-2670 arba 489-4441
DR. K. A. JUCAS
ODOS LIGOS
KOSMETINĖ CHIRURGIJA
Valandos pagal susitarimą

DR. ALGIRDAS KAVALIŪNAS
Specialybė vidaus ir kraujo ligos
Nechirurginis išsiplėtusiu venų
ir hemoroidų gydymas
5540 S. Pulaski Road, Tel. 585-2802
Valandos pagal susitarimą:
Penkt., antr., ketv. ir penkt.
Reikalingi esant atvažiuojant į namus.

DR. JOVITA KERELIS
Dantų Gydytoja
TRADE CENTER BUILDING
9525 So. 79th Avenue, Hickory Hills
Ant 95th St. 1 blokas į rytus nuo Roberts Rd.)
Tel. 598-8101 Val. pagal susitarimą

Tel. RE-liance 5-1811
DR. WALTER J. KIRSTUK
Lietuvius gydytojas
3925 West 59th Street
Val. pirm., antr., ketv. ir penkt.
nuo 12-3 val. popiet ir 5-7 val. vak.
Treč. ir šešt. uždaryta

Tel. ofiso ir buto: OLYmpic 2-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Ave., Cicero
Kasdien 1 iki 8 val. vak.
Šskyrus treč. Sešt. 12 iki 4 val. popiet

DR. IRENA KYRAS
DANTŲ GYDYTOJA
PROSTHODONTICS — karūnelės,
lifeliai, plokštelės ir bendroji praktika.
2859 W. 59 St. Chicago
Tel. 478-2112
Valandos pagal susitarimą

Žmogaus darbas tai gamtos suantgamtinimas.
M. Unamuno

DR. IRENA KURAS
KŪDIKIŲ IR VAIKŲ LIGOS
SPECIALISTĖ
MEDICAL BUILDING
3200 W. 81st Street
Ofiso tel. RE 7-1168;
Rezid. 385-4811

Dr. Tumasonio ofisą perėmė
DR. S. LAL
SPECIALYBĖ — VIDIAUS LIGOS
2454 W. 71st Street
434-2123
Pirm. 2-7. Antr. ir ketv. 9-12. Penkt. 11-2

Ofs. tel. LU 5-0348; Rez. PR 9-5533
DR. FRANCIS MAZEIKA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4255 W. 63rd St.
Val. pagal susitarimą: pirm. ir ketv. 12-6-9; antr. 12-6; penkt. 10-12; 1-6.

Tel. 436-7700
VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
F.A.C.C.
KARDIOLOGAS
Sirdies ligos
6132 S. Kedzie Ave., Chicago
Valandos pagal susitarimą

Namų 584-5527
DR. ALGIS PAULIUS
ORTOPEDINĖS LIGOS —
CHIRURGIJA
6132 S. Kedzie, Chicago, Ill.
Tel. 925-2670
1185 Dundee Ave., Elgin, Ill. 60120
Valandos pagal susitarimą

Tel. 282-4422
DR. ROMAS PETKUS
AKIŲ LIGOS — CHIRURGIJA
Chicago Eye Institute
4200 N. Central Ave.
Valandos pagal susitarimą

Tel. 563-0700
DR. L. D. PETREKIS
DANTŲ GYDYTOJA
8104 S. Roberts Road
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Valandos pagal susitarimą

Tel. 584-5527
DR. FRANK PLECKAS
(Kalba lietuviškai)
OPTOMETRISTAS
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir „Contact lenses“
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

Dr. Tumasonio ofisą perėmė
T. RAMA, M.D.
Specialybė — Chirurgija
2454 West 71st Street
Tel. 434-1818 — Rez. 852-0889
Val. pirm., antr., ketv. ir penkt.
3 iki 7 v.v. Tik susitarus

DR. ANTONAS G. RAZMA
Specialybė — Vidaus ir plaučių ligos
2636 W. 71st St., Chicago, Ill.
Tel. 438-0100
11800 Southwest Highway
Palos Heights, Ill. 60463
(312) 361-0220 (312) 361-0222

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ PŪSLES IR
PROSTATŲ CHIRURGIJA
2656 W. 63rd Street
Val. antr. 1-4 p.p. ir ketv. 2-5 p.p.
Šešt. pagal susitarimą
Ofiso tel. 776-2880, rez. 448-5545.

Edmundas Vižinas, M.D., S.C.
Specialybė — Vidaus ligų gydytojas
Kalbama lietuviškai
6165 S. Archer Ave. (prie Austin)
Valandos pagal susitarimą
Tel. 585-7755

Ofs. tel. 586-3166; namų 381-3772
DR. PETRAS ŽIUBA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6745 West 63rd Street
Val. pirm., antr., ketv. ir penkt. 3-6;
šeštadieniais pagal susitarimą

JUNGTINĖSE TAUTOSE

Jungtinės Tautos buvo suorganizuotos prieš 41 m. (spalio 24 d.), tikintis, kad jos bus taikos, laisvės ir teisingumo užtikrinimas. Deja, jose pavergta Lietuva, Latvija, Estija ir kiti centro ir rytų Europos kraštai, Maskvos pavergti, mažai dėmesio išsilaukia. Toli gražu ne tiek, kiek Pietų Afrikos ar kitų kraštų juodieji. Nesunku suprasti kodėl, kai mes atkreipiame dėmesį, kiek Jungtinėse Tautose yra įleisti šaknis Sovietų Sąjungai, kuriai rūpi ne laisvė, teisingumas, o užgrobtas viso pasaulio savo kolonialinė kontrolė.

Labai įskalbintus duomenis tuo klausimu paskelbė JAV vyriausybės leidžiamas „Congressional Record“ š.m. rugsėjo 29 d. numeris. Pasirodo, kad Sovietų Sąjungai Jungtinių Tautų organizacijoje New Yorke, Genevoje, Vienoje, Nairobi ir kituose padalinuose turi 469 savo žmones. Tarptautinėje atominės energijos agentūroje — 69 tarnautojus. Tarptautinėje civilinės aviacijos organizacijoje — 20. Tarptautinėje darbo organizacijoje — 43. Tarptautinėje jūrinių kystės organizacijoje Londone — 8. Tarptautinėje telekomunikacijos unijoje Genevoje — 11. Jungtinių Tautų pažangos programoje New Yorke — 4. Jungtinių Tautų švietimo, mokslo ir kultūros organizacijoje Paryžiuje — 59. Jungtinių Tautų vaikų fonde New Yorke — 4. Jungtinių Tautų tyrimų ir lavinimo institute New Yorke — 1. Tarptautinėje paštu unijoje Berne — 4. Pasaulio sveikatingumo organizacijoje Genevoje — 51. Pasaulio intelektualinių vertybių organizacijoje Genevoje — 6. Pasaulio meteorologijos organizacijoje — 17. Pasaulio turizmo organizacijoje Madride — 6. Iš viso Maskva Jungtinių Tautų centruose turi 773 savus tarnautojus. Priskaičius dar Maskvos kontroliuojamų kraštų žmones, dirbančius Jungtinėse Tautose, tas skaičius toli praška 800. Tie žmonės yra kontroliuojami Maskvos komunistų partijos tiesiog ar per Sovietų atstovybes. Jie siekia tokių tikslų, kurie svarbūs grobuoniškajai Maskvai. Jie, panaudodami Jungtinių Tautų institucijas, varo Maskvos propagandą visame pasaulyje ir tarnauja Maskvos kolonialiniams siekiams.

Kadangi Sovietų žmonės užima atsakingas pozicijas Jungtinėse Tautose, tai jie lengviau ten padeda gauti tarnybas ir kitų kraštų komunistams ar jų giminėms ir draugams. Sovietų Sąjungos ambasadorius Jungtinėse Tautose kontroliuoja ir yra atsakingas už sovietų piliečių darbą toje institucijoje. KGB palaiko tiesioginį ryšį tarp sovietinių pareigūnų Jungtinėse Tautose ir tarp Maskvos. Kasmet sovietiniai tarnautojai turi duoti raportą iš savo veiklos Jungtinėse Tautose ir pranešti apie svarbesnius savo kontaktus.

JAV įstaigoms pavyko nustatyti, kad apie ketvirtadalis sovietinių žmonių, dirbančių Jungtinių Tautų sekretoriato centruose, yra Sovietų žvalgybos agentai, KGB ar GPU nariai. Jie ulotai renka Maskvai reikalingus mokslinius ir technologinius duomenis, kurie lengviau prieinami Jungtinių Tautų įstaigoms. Ne kartą Jungtinių Tautų generalinis sekretorius Perez de Cuellar yra sukludęs sovietinių tarnautojų tos rūšies veikla, bet ir jis negali per daug įsismaginti, nes ir jo išsilikymas toje pozicijoje nemažai priklauso nuo Maskvos balso.

Kas blogiausia, kad daugumą lėšų, kuriomis išlaikomi Jungtinių Tautų tarnautojai, taigi ir sovietiniai, sudeda Vakarų valstybės. Sovietų KGB kontroliuoja ne tik Maskvos piliečius, tarnaujančius Jungtinėse Tautose, bet ir apie 200 Rytų bloko tarnautojų Jungtinėse Tautose. Vakariečiai tarnautojai Jungtinėse Tautose yra profesionaliai darbininkai, tik pagal sutartį gavę darbą Jungtinių Tautų institucijose.

Apskaičiuota, kad apie 90%

algų, kurias gauna sovietiniai tarnautojai Jungtinėse Tautose, ateina iš Vakarų valstybių. Nėgana to, tie tarnautojai stambiai dalį savo algų turi įnešti į Sovietų Sąjungos iždą, ir Maskva iš jų kasmet gauna apie 20 milijonų stiprios vakariečių valiutos. Per savuosius tarnautojus Maskva priima prie konfidencialių Jungtinių Tautų kodų bei archyvų. Kai kurių dokumentų kopijos yra persiunčiamos į Maskvą. Per savus tarnautojus Maskva Jungtinių Tautų biuleteniuose ir leidiniuose praveda sau naudingą propagandinę medžiagą. Kadangi įvairios prakalbė Jungtinėse Tautose turi būti iš anksto atiduodamas išversti į kelias kalbas, naudojamas Jungtinių Tautų institucijų posėdžiuose, tai tie sovietiniai tarnautojai iš anksto Maskvai parūpina norimus tekstus.

Sovietiniai Jungtinių Tautų tarnautojai į tos institucijos leidinius praveda informacijas apie sovietinius „laimėjimus“ žemės ūkyje, moksle, kultūroje, švietime. Jungtinių Tautų autoritetas panaudojamas skleistis vadinamą Maskvos taikos ofenzivą ar Maskvai tarnaujančių tarptautinių organizacijų veiklai reklamuoti. Jungtinių Tautų prestižas gerai pasitarnauja jame dirbančių Sovietams tarnaujančių agentų darbai. Ypač Maskva panaudoja savo žmones rinkti mokslines ir technologines žinias, kurios perteikiamos Sovietams. Jungtinių Tautų kopijavimo mašinos yra panaudojamos daryti nuorašus, konfidencialiai siunčiamus į Maskvą, tuo būdu nemokamai parūpinant, kas Sovietams reikalinga. Sovietams darosi labiau prieinami duomenys ir iš Jungtinių Tautų atominės institucijos centro.

Sovietiniai tarnautojai turi stiprų balsą Jungt. Tautų bibliotekoje. Aprūpina čia norimais veikalais, o pageduojamus duomenis perteikia Maskvai. Turėdami savus tarnautojus Jungtinių Tautų kompiuterių ir pažangių raštinės mašinų skyriuose, sovietai net vakariečių lėšomis gali prieti prie naujausių šiose srityse laimėjimų, juos perduoti Maskvai.

Jungtinėse Tautose per daug yra įsigalėjusi grobuoniška Maskva. Jungtinių Tautų dekolonizacijos padalinys nelinkęs svarstyti Pabaltijo kolonialinės padėties. Gerai, kad Washingtonas visu tuo susirūpino ir net svarsto nutraukti savo paramą. Jungt. Tautos nebarnauja tam, kam jos įsteigtos. Visai suprantama, kodėl JAV išprašė iš Amerikos 55 sovietinius Jungt. Tautų tarnautojus, dirbusius Maskvos žvalgybai.

Juoz. Pr.

LIETUVOS ŽEMĖS ŪKIS PASKUTINIAISIAIS 10-15 METŲ

BRONIUS VENCLOVA

Nuo 1980 dešimtmečio pabaigos Lietuvos kaime atsirado savotiška konkurencija tarp pusiau valstybinių organizacijų: kolūkių ir vartotojų kooperatyvų. Anksčiau atliekamus produktus supirkdavo dažniausiai kooperatyvai aukštesnėmis negu valstybės nustatytomis kainomis. Kai gyventojams pasidarė patogiau ir pelningiau parduoti produktus kolūkiams, kooperatyvai, turintys savo rankose prekybą, atrado kitą puikų masalą produkcijos tiekėjams: už pristatytą kooperatyvui tam tikrą kiekį mėsos, pieno, bulvių, daržovių ar vaisių buvo išduodami specialūs talonėliai, su kuriais už valstybinę kainą buvo galima pirkti importinius daiktus: amerikoniškus džinsus, japonišką aparatūrą, itališkų batelių, kilimus, baldus ir kitokias užsienines prekes, kurių įlokiuje parduotuvėje negausi, o juodoje rinkoje mokėsi dešimtes kartų kaina.

Pastebėtina, kad kolūkiai supirkdami privatinių produkciją žymiai apskunkino miesto gyventojų aprūpinimą maistu. Miesto turguose pasiūlo daugiausia tik spekuliantai, kurie nelegaliai supirkdavo produktus iš tų gyventojų, kurie nenorėjo gauti laiko turguje. Kolūkių valdžia buvo susirūpinusi daugiausia tik tuo, kad sekančių metų gamybinis planas per daug nepakiltų ir visą produkciją perduodavo į valstybės rankas. O valstybei, žinoma, rūpėjo valsty-

biniai reikalai: reikėjo maitinti Afganistaną, Etiopiją, Nikaragvą ir t.t. Todėl nenustatė, kad 1980 metais, kai į Lietuvos ir Lenkijos pasienį buvo sutraukta apie pusę milijono tarybinės kariuomenės, kuri ruošėsi šuoliui į Lenkiją drausminti Solidarumo, parduotuvėse išnyko pagrindiniai maisto produktai ir Lietuvoje pirmą kartą po karo buvo įvestos maisto kortelės.

Kokie šių pasikeitimų rezultatai? Visų pirma, tris dešimtmečius parklūpytas ant kelių Lietuvos ūkis bent materialiai pradėjo stotis ant kojų. Su juo pradėjo atsigaivinti ir bent pusė miesto gyventojų, nes dabartiniuose Lietuvos miestuose daugiau negu 60% gyventojų yra gimę, užaugę kaime ar bent turį ten savo tėvus, brolius, seseris ar kitus giminėnes. Patys kaimo gyventojai, kurie per perėitą dešimtmetį per daug negirtuokliavo (tiesa, gerė visi) ir nebuvo paskungtiniai slunkiai), šiandien turi geriausiai įrengtą namą, vasarnamį, automobilį (kai kas ir ne vieną) ir gerokai pinigų juodai dienai, iš kurių tėvai gali pakloti reikalingiems žmonėms po keletą tūkstančių už dukros ar sūnaus įtaisyimą į Medicinos Instituto ar prestižinę Universiteto specialybę. Žinoma, visa tai buvo uždirbta juodo prakto ir neįsivaizduojamo nervinio įtempimo kaina.

Visa čia suminėta pusiau privatinė veikla vyko be jokio teisinio pagrindo. Atsiradus atliekamiems pinigams, prasidėjus namų ir vasarnamių statybai, viskas, pradant vinimis, baigiant importiniais baldais ir kilimais, buvo gaunama tik visokiausių pažinčių, „blato“, kyšių machinacijų ir tiesiog vagysčių keliu. Tie, kurie norėjo šį tą turėti, paskutinį dešimtmetį gyveno su mintimi, kad kiekvieną minutę juos gali suimti, nuteisti, konfiskuoti turtą ir t.t.

Šį kartą gal neverta kalbėti apie dvasines, moralines minėtų pasikeitimų pasekmes žmogaus asmenybei, tuo labiau, kad neįmanoma jų dalis yra gal tik lašas jūroje, palyginus su tuo, kiek blogo mūsų tautai padarė tarybinio komunizmo sistema per keturis jos viešpatavimo dešimtmečius.

Kokia dabartinė padėtis? Kaip minėjau, pusiau privatinė veikla Lietuvos kaime vystėsi spontaniškai — pačių kolūkiečių iniciatyva. Valdžia per daug nedraudė, bet oficialiai dar ir neleido. Oficialiai tą padarė naujojo Gorbačiovo vadovybė, siekianti Tarybų Sąjungoje sukurti Vengrijos žemės ūkio modelį, kur dar gana neblogai tvarkosi individualūs ir kooperatyviniai ūkiai. Nuo dabar panaikinti dar išlikę gyvulių skaičiaus apribojimai. Kolūkiečių dabar leidžiama laisvai parduoti visą jam atliekamą

produkciją per kolūkių kooperatyvus ar turguje. Svarbu dar ir tai, kad pagal sutartį su ūkiu šeima gali imti be mokesčio didesnę žemės sklypą 2-3 ha ar daugiau, kiek ji sugebės apdirbti viena ar susidėjusi su kitomis šeimomis. Iš kolūkių galės gauti kreditą, galės nuomoti mašiną, pirkti trąšas, sėklas ir visa kita, kas žemdirbystei bus reikalinga. Dalį produkcijos pagal sutartį privalės parduoti kolūkiui valstybinėmis kainomis, tačiau visa viršplaninę produkciją šeima galės parduoti turguje keletą kartų aukštesnėmis kainomis, kas labiausiai turėtų suinte-resuoti gyventojus plačiau įsijungti į žemdirbystę. Tokiomis pat sąlygomis šeima galės turėti gyvulių ferma.

Bene reikšmingiausia šiuose įstatymuose yra tai, kad valstiečio šeima, kuri iki šiol pagal tarybinių ideologų samprotavimus, buvo laikoma kaip potencialus socializmo priešas, dabar pradeda būti vertinti, kaip normalus organizuotas žemės ūkio vienetas, per šimtmečius įrodes savo gyvybingumą ir rentabilumą. Dirbant pagal sutartį kolūkiečių nereiki atidirti tų žeminančių, nieko neduodančių 8 valandų „lažo“ kolūkyje.

Ar pavyks naujiems valdovams pažadinti darbu paprastą valstietį, iš kurio komunistinė valdžia keliasdešimt metų siekė išmušti, sunaikinti savininko, šeiminko, ūkininko sąmonę ir sukauptą patirtį? Prieš keletą metų teko lankyti įvairiose Rusijos vietose, Maskvos ir Leningrado srityse, Vidurio Sibire, Kazachstane ir turū pasakyti, kad Rusijos valstietis praktiškai jau sunaikintas. Kolektyvizavimo metais iš jo buvo atimta viskas, todėl dabar galima pereiti iš visų kaimus: niekas nelaide jokio gyvulio ar paukščio, nors aplinkui puikios pievos, upės, miškai. Niekas nenori dirbti. Gavęs apie 200 rublių mėnesiui valstietis du trečdalius iš karto paskiria deginei, už likusį trečdalį nusiperka duonos, kruopų ir žuvų konservų, jeigu tokių gauna. Gyvena apgriuvusiose lūšnose, ant pečių visada suplyšusi amžina šimtasitūlė. Šitokius socializmo laimėjimus galima pamatyti nuvažiavus vos 100 kilometrų nuo Maskvos.

Apie Sibirą iš vis nėra ko kalbėti. Kazachstane, garsiuosiose plėšiniuose, komunizmo ateityje, daugiausia prikuoliama po 3-5 centnerius grūdų iš hektaro, o geriausi ūkiai — po 5-7 centnerius prikuolia. Lietuviams, nors ir suvarytiems į kolūkius, vis dėlto buvo paliktas 60 arų žemės skly-

pas, todėl pokario valstiečių vaikai dar užaugo, tegul ir su miniatūrinio, bet vis dėlto ūkininko, patirtimi. Vienkiemų sodybų naikinimas ir valstiečių perkėlimas į gyvenvietes ne tik galutinai suardė kaimo struktūrą, bet svarbiausia atplėšė valstietį ir jo šeimą nuo žemės. Todėl paskutiniais lietuviais kartai išaugusiai be žemės traukimo ir išskūlusiai gyventi į miestus žemės šeiminko samprata darosi nepatraukli, nesuprantama ir daugumai svetima. Tačiau nepaisant to pastarojo dešimtmečio permamos aki-vaizdžiai parodė, kad lietuvių ūkininko sąmonė dar nėra galutinai sunaikinta. Pajutusi truputį laisvės ji iš karto atgijo, tegul ir ne tradicinėse, bet šiek tiek iškreiptose formose.

Yra dar viena sąlyga grynai istorinio-psichologinio pobūdžio galinti pastebimai sulėtinti siūlomų reformų įgyvendinimą. Būtent, tai klausimas, ar patikės Lietuvos ir Tarybų Sąjungos darbo žmonės Gorbačiovo vadovybės pažadais. Ar jų pažadai skatinti asmeninį ūkį yra nuoširdūs? O kas, jeigu tai eilinė apgavystė, kurią komunistinė valdžia laikino atsitraukimo ir kai kurių nuolaidų individualiam sektoriui kaina tikisi išlįsti iš ekonominės krizės ir apraminti kylantį gyventojų nepasitenkinimą. Kas, jeigu po keletos metų vėl prasidės svioto lyginimai ir komunistiniai vadovai vėl puls sturmuoti komunizmo viršines? Kaip rodo nepasilaujanti diskusija sovietinėje spaudoje, jau dabar yra nemažai tokių, kuriems nieži už nagus kai nors nužuostinti.

Garantijų šiuo klausimu valdžia jokių neduoda, o pažadais lietuviai turi pagrindo netikėti. 1940 metais taip pat žadėjo neatimti žemių. Po karo taip pat žadėjo, o po to dešimtimis tūkstančių ištremė į šiaurę, Sibirą vien už tai, kad valstietis turėjo pora ha žemės daugiau už kažkieno nustatytą normą. Todėl nemažai lietuvių siūlomas permains sutinka su nepasitikėjimu ir su labai suprantamu nerimu. Šį nerimą ir nepasitikėjimą dar labiau sustiprino nuo š.m. liepos mėn. 1 d. įsigalėję įstatymai dėl kovos su „nedarbinėmis pajamomis“. Apie šiuos naujus nuostatus galima paskaityti š.m. gegužės mėn. 28 d. „Tiesoje“, o taip pat š.m. rugsėjo mėn. 16 d. „Tėviškes Ziburuose“. Kadangi šie nuostatai labai bendro pobūdžio, o jų praktiškas pritaikymas dar nepasirodė, tai ir jų komentavimas būtų nepraktiškas. Geriau dar palauksime ir su dauguma savo tautiečių Lietuvoje pasakysime „Pagyvensime, pamatysime“.

Algis Rugienius, JAV Lietuvių Bendruomenės tarybos prezidento pirmininkas, tariasi su Birute Jasaitienė, PLB vicepirmininke švietimo ir tautinio auklėjimo reikalams, Vidury — Vilhelmina ir Eduardas Lapai. Nuotr. Jono Tamulaičio

FLORIDOJE DAIRANTIS

ANDRIUS MIRONAS

24

Winter Haven (apie 21,500 gyv.) miestas yra apsuptas geriausių citrininių vaismedžių sodų. Iš šaltinio vandenį gaunantiesiems ežerukai sujungti kanalais ir pilni žuvų. Bet svarbiausioji miesto atrakcija yra garsusis Florida Cypress Gardens. Iš Circus World keliaujant į pietus US 17tu ir US 27 plentais, ties Dundee (2,500 gyv.) pasukti dešinėn į Winter Haven arba toliau iš 540 vieškelio į Cypress Gardens. Ši vieta vilioja savo 8000 įvairių augalų ir gėlių ir takais vaikščiojant viskas pasiekiamas. Iš viso yra 13 atskirų sodų įvairiais pavadinimais, gyvuliais prie jų, paukštyvais ir teatrėliais. Elektriniai laivai su vadovais teikia žinių apie praplaukiamą augalų kilmę ir charakteristiką.

Didžiajame ežere duodamas vandens pašliužų ir kitų vandens akrobatikos numerių spektaklis kasdien specialiaime stadione. Atskirose vietose yra fotografijos aparatams nustatyti taškai, iš kurių geriausia fotografuoti. Neleidžiama naminiai gyvuliai, kuriems prie įėjimo yra specialus „viešbutis“. Atdara kasdien nuo 8 val. ryto iki 5:30 val. vakaro. Įėjimas 8,50 dol.

Kam įdomu, mieste yra ir Museum of Old Dolls and Toys, kur randama 300 metų senumo lelių. Vel

apmokamas įėjimas 2 dol. Taigi, be pinigų Floridoje ne žingsnio! Tarp kitko, minėtas Dundee miestelis turi pro stiklo langus matomą saldinių gaminimo procesą, su paaiškinimais ir duodama saldinių pavyzdžių. Štai, vėl bent vienas įėjimas veltui!

Negalima praleisti didesnio centro. Tai Lakeland miestas, išsidėstęs prie Interstate 4 greitkelio, o iš Winter Haven įvažiuojama US 92 plentu iš rytų. Gyventojų turi apie 48,000 ir pasižymi savo 13 ežerų paties miesto viduje. Todėl čia daug progų pasinaudoti vandens sportu. HOLLINGS WEGGATA įvyksta čia kiekvienais metais Orange Cup Regatta ežere.

Lake Wales (apie 9000 gyv.) yra US 27 ir 60 plentų kryžkelėje. Penktoje gatvėje prie North Ave. yra Spook Hill, kur dėl optinės iliuzijos sustoję automobiliai atrodo rieda keliu aukštyn. Žiemos metu čia rodomas Black Hills Passion Play — Kristaus paskutinių 7 dienų 22 vaizdai rodomi atvirame amfiteatre. Vasaros metu šis vaidinimas perkeliamas į Spearfish, South Dakota valstybėje. Lake Wales vaidinimai įvyksta sekmadieniais 6 val. vak. Antradienį, ketvirtadienį, šeštadienį bei Didįjį Penktadienį 7:30 val. nuo vasario vidurio iki balandžio vidurio. Taip pat ir dienos metu 3 val. pirmuosius penkis trečiadienius per sezoną. Vaidinimas trunka virš 2 valandų. Įėjimas 4,50 dol.

Įdomus yra ir Bok Tower Gardens, prie 17A kelio, netoli kryžkelės su 27 plentu. Bokstas pastatytas iš marmuro ir akmenų, atvežtų iš St. Augustino miesto, ir turi 53 varpus, sveriančius nuo 17 svarų iki 11 tonų. Varpų muzika duodama kasdien 3 val. kada per įrengiamą. Įvairios melodijos duodamos kas pusvalandį. Specialūs rečitaliai skelbiami iš anksto. Varpai geriausiai girdimi iš apie 200 jardų atstumo. Bokstą supa sodas su azalijomis, kamelijo-

mis ir magnolijomis. Bokstas su sodais yra dovano-tas leidėjo Edward Bok.

Važiuojant 60 keliu į rytus nuo Lake Wales pasiekiamas Lake Kissimmee State Park. Iki šiol galima matyti ženklius iš senųjų laikų, kada šis ežeras ir apylinkės buvo jūros dugne.

Sebring (apie 9000 gyv.) miestelis citrininių vaismedžių juostoje turi didžiausius vaismedžių sodus, ypač citrinų, avokadų ir limų. Kiekvienais metais čia įvyksta International Grand Prix Sports Car 12-hour Endurance lenktynės. Didelis, 3800 akrų ploto, Highlands Hammock State Park yra tankios džiunglės, pelkės ir ežerukai, bet pasiekiami puikiais, grįstais keliais ir nurodymų ženklais. Čia yra medžių nuo 400 iki 1000 metų senumo. Galima pasinaudoti vadovu ir jo mašina už nebrangų atlyginimą.

Beveik visas US 27 plentas vadinamas „Scenic Route“, nes abipus kelio daug gražių ir įdomių vietų. Tęsdami kelionę nuo plentu į pietus už Sebringo pasieksime keletą mažų ir didesnių miestelių Okeechobee ežero pakraščiais išsidėčiusiuose. Per ežerą eina iš St. Lucie kanalo išsėnantis Intracoastal Waterway atsiakojimas. Okeechobee ežeras yra antrasis pagal didumą Amerikos vidaus ežeras, 2600 kv. kilometrų ploto ir ligi 6 metrų gilumo. Per minėtą St. Lucie kanalą galima išplaukti į Atlantą. Caloosahatchee kanalas jungia ežerą su Meksikos įlanka. Šiauriau ežero tiesiasi Kissimmee perjos su didžiuliais raguočiu auginimo dvarais. Seniau, kai nebuvo iškasti minėti kanalai, ežeras turėjo tik keletą įtekantių upelių ir ne vieno ištekantio. Todėl lietū-gomis dienomis smarkiai patvindavo ir apsemdavo apylinkes.

(Bus daugiau)

SPECIALUS ŽYMUO PIRM. M. RUDIENEI

Tarptautinės šalpos organizacijos „Care“ šventė Chicagoje

Tarptautinė šalpos organizacija Care ir Balfas yra vienos šeimos nariai. Pagal Care metrikus Balfui tenka garbė būti tos organizacijos tėvysteje. Kai 1944 metais buvo įsteigtas Balfas, po dvejų metų 22 įvairios šalpos organizacijos, jų tarpe Balfas, įsteigė tarptautinę šalpos ir pagalbos organizaciją Care. Balfas buvo ne tik vienas iš pirmųjų Care steigėjų, bet per 40 metų daug iš jų steigėjų ir nubyrejus pasiliko jo nariu.

Po karo gyvendami vakarų Europoje, mes sulaukėme pagalbos iš Balfos, o taip pat ir iš Care. Balfas siuntinėjo Care šalpos organizacijos sudarytus standartinius maisto paketėlius.

Care Chicago's direktoriai surengė organizacijos 40 metų minėjimą, specialiai pageriant Balfos pirmininkę ir taip pat ilgametę Care direktorę Mariją Rudienę. Minėjimas buvo prabangiame Chicago's klube, o jo rėmėjai ir globėjai buvo pramonininkai, prekybininkai, bankininkai. Dalyvavo apie 100 svečių. Minėjimo vedėjas, žymus laikraštinkas, radijo ir televizijos komentatorius Norman Ross, pristatė svečiams Balfos pirmininkę Mariją Rudienę, pakvietė dr. Philip Johnston, Care egzekutyvinį direktorių, atvykusi iš New Yorko, kur yra organizacijos centras, ją pageriant išteiki specialų žymenį. Dr. Johnston savo kalboje priminė, kad Balfas, vienas iš Care kūrėjų, visus 40 metų išbuvo ir tebėra narys ir talkininkas šalpos darbuose. Gana išsamiai supažindinęs dalyvius su Balfos veikla, atliktais darbais, jis išskėlė Marijos Rudienės visuomeninę veiklą, jos nenulstamą pasiaukojimą šalpos organizacijose, jos atliktus darbus kaip Care direktorės. Marijos Rudienės patirtis, sumanumas daug padeda Care, ypač jai lankant įvairius kraštus, kur siunčiama įvairi pagalba. Po to dr. P. Johnston, talkinant Vicki Gross, Care centro direktoriai iš New Yorko, Robert Wulff, Care Chicago's skyriaus direktoriaus pavaduotojai, Norman Ross perskaičius pageriamo adreso turinį, su žymeniu jį išteikė Marijai Rudienei. Po eilės sveikinimų kalbėjo Marija Rudienė. Dėkojo Care už teiktą pagalbą lietuviams, nukentėjusiems nuo karo Europoje, kalbėjo apie Balfą ir Lietuvą.

Pasibaigus iškilimams ir vaišėms, po tostų Balfui ir jo pirmininkei Marijai Rudienei dr. P. Johnston kalboje grįžęs į 1946 metus, kada buvo įsteigta tarptautinė Care šalpos organizacija, prisiminęs Balfą, kuris padėjo savo darbais, ilgiau sustojo prie Care veiklos. Ši šalpos organizacija, pradėjusi pirmiausia teikti pagalbą Europai, 40 metų šelpė milijonus žmonių 80 kraštu, išleisdama per 4 milijonus dolerių. Vien tik praėjusiais metais Care išleido 325 milijonus 36 kraštams Afrikoje, Azijoje, Pietų Amerikoje. Be maisto, drabužių, medicinios bei kitų reikalingų reikmenų, Care taip pat siuntė įvairių specialybių žmones, kurie vargstantiems kraštams padėjo žemės ūkyje, miškininkystėje, pramonėje, amatuose, sveikatos ir higienos reikaluose. Ypatingas dėmesys kreipiamas į vaikų mitybą, jų sveikatą. Care yra didžiausia pasaulyje privati šalpos ir

pagalbos organizacija. Po dr. P. Johnston kalbos vyko paklausimai ir gyvos diskusijos.

Tiek šių iškilnių pradžioje svečių susipažinimo metu, tiek po minėjimo Balfos pirmininkė Marija Rudienė, išn. Antanas Rudis, prof. dr. Kazys Eringis, buvo susidomėjimo centre kalbant apie Balfą ir Lietuvą.

Pasikalbėjime su laikraštiniu ir televizijos komentatoriumi Norman Ross prisiminiau jo straipsnius, rašytus „Daily News“ apie Lietuvą ir lietuvius 1966 metais rašytame straipsnyje Dainų šventės proga savo kolumnos pradžioje jis pabrėžė: „Nėra tokio dalyko kaip maža tauta“, rašė Victor Hugo, „kas parodo didingumą, tas ir yra didingas“. Iškeles lietuvių dainų grožį, citavo rašytojo Robert Payne pasakymą: „Lietuvos dainos labai gražios, grynų pirmkščio puošnumo, kokių man neteko pažinti Vakarų literatūroje, išskyrus Graikijos salų gyvenytas senas dainas. Atrodo, lyg Lietuvos dainos būtų rašytos pasaulio rytmetyje, išsilikius ant jų žibantiems rasos lašams“. Aš tą straipsnį tebelaikau su autoriaus parašu savo dienraščio knygoje.

Norman Ross išsamus straipsnis kaip kolumnisto tilpo daugelyje laikraščių. Reikėjo stebėtis kruopščiu įvairios medžiagos surinkimu apie Lietuvą ir lietuvius. Visi tuo straipsniu džiaugėsi, žadėjo parašyti padėkos laiškus. Kai po kurio laiko jo sekretorės paklausiau, kiek laišku gavo, ji tik pakratė galvą. Pasikalbėjimo metu, prisiminęs tą straipsnį, aš jam dar kartą padėkojau lygiai po 20 metų.

Palengva tušėjo žymiojo Chicago's klubo iškilnių salė, kuri papuosta dideliais litografijiniais Chicago's miesto vaizdų paveikslais. Dar ilgai išn. Antanas Rudis ir dr. Kazys Eringis kalbėjosi su pasilikušiais svečiais, Marija Rudienė tarėsi su Care direktoriais, atvykusiais iš kitur. Balfas ir Care atšventė savo keturdėšimmetį. Care, išskleides plačius sparnus, skraido po pagalbos šaukiančius pasaulio kraštus. Balfas atliepia į pasaulyje guvenančių lietuvių šauksmus. Balfos tėvystėje gimė Care. Ateis metas, kada Care dėl sūnystės įsipareigojimų aplankys ir Balfos tėvų žemę Lietuvą.

Vytautas Kasniūnas

Marijai Rudienei išteikiant CARE žymenį. Iš kairės: dr. Philip Johnston, Care egzekutyvinis direktorius iš New Yorko, Vicki Gross, Care centro direktorė iš New Yorko, Antanas Rudis, Illinois Pramonininkų sąjungos direktorius, Marija Rudienė, Balfos centro valdybos pirmininkė, Robert Wulff, Care Chicago's skyriaus direktoriaus pavaduotojas, žurn. Vytautas Kasniūnas ir dr. Kazys Eringis.

BOSTONO ŽINIOS

PROF. B. V. MAČIUKA KULTŪRINIAME SUBATVAKARYJE

Bostono ir apylinkės lietuvių kultūrinėje veikloje gilius pėdsakus paliks Tautinės sąjungos Bostono skyriaus rengiami kultūriniai subatvakariai, kuriems jau daug metų vadovauja inž. Edmundas Cibas. Naujo sezono pirmasis toks subatvakaris įvyks lapkričio 8 d. So. Bostono Lietuvių Piliečių dr. jos patalpose. Jame bus aptarta Prano Čepeno parašytos „Naujųjų laikų Lietuvos istorijos“ antras tomas, neseniai išėjęs iš spaudos. Apie jį kalbės Benediktas Vytenis Mačiuka, Connecticut valstijinio universiteto istorijos profesorius.

PASIKALBĖJIMAI SU VYSKUPU

„Laisvės Varpo“ laidose perduodamas aktualus programos vedėjo Petro Vištinio pasikalbėjimas su vysk. Paulium Baltakiu, kurį po piežius Jonas Paulius II yra paskyręs lietuviams už Lietuvos ribų. Ankstyvesnėse laidose buvo aiškinamasi, ar įmanoma vienam asmeniui atlikti tokį milžinišką uždavinį, kai lietuviui yra išsibarsčius po visus laisvojo pasaulio kontinentus: kaip tvarkomi vyskupijos tarnautojų ir talkininkų reikalai; kaip sprendžiami reikalingų finansų klausimai; kokie yra santykiai su amerikiečiais vyskupais ir tais lietuviams vyskupais, kurie įjungti į teritorines amerikiečių ir kitų kraštų vyskupijas; kiek jie

domisi lietuviškais reikalais ir talkina vysk. Pauliui Baltakiui? Spalio 12 d. programoje dėmesys buvo nukreiptas į lietuviškų papųjų klebonų santykį su vysk. Paulium Baltakiu, kuris turi jėms tik moralinį autoritetą; kaip vyksta paruošiamieji darbai Lietuvos krikšto sukakties minėjimo, kuriam vysk. Pauliui Baltakiui tenka vadovauti; kodėl pagrindiniai minėjimo Romoje pasirinkta ateinančių metų birželio 14-oji, kuri sutampa su Tragiškųjų birželio įvykių sukaktimi; ar negalima to nelemto sutapimo išvengti? Vysk. Pauliaus Baltakio išsamūs ir platus atsakymai į šiuos ir kitus klausimus suteikia klausytojams tiesioginę informaciją reikalais, kurie plačiai visuomenėi tėra mažai žinomi. Pasikalbėjimai dar bus tęsiami.

RŪTA IR ŽIRGAS

Tokia tema Bostono lietuvių etnografinis ansamblis „Sodauto“ atliko spalio 5 d. So. Bostono Lietuvių Piliečių dr. jos salėje programą koncerto, kurį rengė Lietuvių Tautodailės instituto Bostono skyrius. Joje pynėsi mūsų liaudies dainos ir šokiai. Viso atlikta 20 dainų ir šokių.

REMKIME TAUTOS FONDA

Tik nuo mūsų priklauso, ar būsimė girdimi laisvajame pasaulyje. Nepamirškime LIETUVOS LAISVĖS IŽDO, pagerbdami artimuosius, jam žindami jų atmintį ar tvarkdami savo palikimų reikalus. Aukodami TAUTOS FONDUI, paremsite ELTA biuletenių leidimą 6 kalbomis ir informacijos apie tikrą padėtį ok. Lietuvoj sklėdimą. Visos aukos atleidžiamos nuo federalinių mokesčių.

TAUTOS FONDAS
LITHUANIAN NATIONAL FOUNDATION, INC.
P. O. Box 21073
Woodhaven, N.Y. 11421

Juozas Brazaitis

RAŠTAI VI

Tai paskutinis šio kultūrininko ir valstybininko raštų tomas, kuriame perspausdinta knyga „Vienų vieni“ ir pridėta 12 kitų straipsnių, liečiančių pokarinių metų mūsų laisvės kovas ir pasaulio abejingumą mūsų šauksmui. Redagavo Alina Skrupskelienė ir Česlovas Grincevičius. Knyga turi 578 puslapius teksto ir iliustracijų, kietais viršeliais.

Kaina su persiuntimu **17.90 dol.** Illinois gyventojai moka **19.20 dol.**

Užsakymus siųsti:

Draugas
4545 W. 63rd St.
Chicago, Ill. 60629

CLASSIFIED GUIDE

MISCELLANEOUS

Nori atnaujinti ar pakeisti savo name už prieinamą kainą? Skambinkite

471-2406

A VILIMAS MOVING

Tel. 376-1882 ar 376-5996

10% — 20% — 30% pigiau mokėsite už apraūdą nuo ugnies ir automobilio pas mus.

FRANK ZAPOLIS
3208½ West 95th Street
Tel. — GA 4-8654

MASTER PLUMBING
Licensed, Bonded, Insured

Nauji darbai ir pataisymai. Virtuvės ir vonios kabinetai. Keramikos plytelės. Karšto vandens tankai. Flood control. Užsikimšę vamzdžiai išvalomi elektra. Palkite pavarde ir telefoną — lietuviškai.

SERAPINAS — Tel. 636-2960

REAL ESTATE

KOMPIUTERIJ

pagalba galite nusipirkti ar parduoti namą mieste ir priemiesčiuose. Sąžiningai patarnaus

J. BACEVIČIUS
BELL-BACE REALTORS
6529 S. KEDZIE
778-2233

ĮNUOMOJAMA — FOR RENT

Išnuomojamas namas su garažu BRIGHTON PARKO apylinkėje suaugusiems. Skambinti vakarais nuo 8 iki 10 val. 523-5291

Išnuomojami 4 kamb. butai vyresnio amžiaus asmeniui/asmenims Marquette Parko apylinkėje. Skambinkite HE 4-4440

Išnuomojamas 4½ kamb. apšildomas butas Marquette Parko apylinkėje vyresnio amžiaus asmenims. Naujai išdekoruotas — modernus. Skambinti 598-6193

Apsimoka skelbtis dien. „DRAUGE“, nes jis plačiausiai skaitomas lietuvių dienraštis, gi skelbtimų kainos yra vienas priimamos.

THE CHOSEN PEOPLE: A LOOK INTO THE PAST

Šioje knygoje, praėjusiais metais miręs autorius dr. Danielius Flays (gimęs 1914) nagrinėja ryšį tarp baltų žydų tautos istorinio persekiojimo ir net jos žudymo mūsų laikais ir jų tautos gyvastingumo per aštuoniolika šimtmečių diasporoje. Jis taip pat kelia klausimą, kas sudaro žydų tautinę sąmonę ir kokios jiems yra ateities perspektyvos. Alpha-Book Publication, Toronto, Kanada, 1986, 256 psl. Kaina su persiuntimu in USA \$15.20. Illinois gyventojai moka \$16.00.

Užsakymus siųsti:
Draugas
4545 W. 63rd St.,
Chicago, IL 60629

ANGLŲ-LIETUVIŲ KALBŲ ŽODYNAS

V. Baravykas

Apie 30.000 žodžių ir posakių Redagavo A. Laučka ir A. Dantaitė

Žodyne duodama palyginti nemaža bendrinės kalbos žodžių, šnekamosios kalbos žodžių, kurie dažnai vartojami kaip amerikonizmai. Žodynas skirtas pirmiausia besimokantiems anglų kalbos vidurinėse ir aukštesiose mokyklose ir padeda išversti vidutinio sunkumo angliškų tekstus. Kieti viršeliai.

Kaina su persiuntimu in USA \$18.90. Illinois gyventojai moka \$20.25. Kaina su persiuntimu į Kanadą ir į užsienį \$19.70.

Užsakymus siųsti:
DRAUGAS
4545 W. 63rd St.,
Chicago, IL 60629

IS THAT YOU LAUGHING, COMRADE?

Algis Rukšėnas

Knygos antrinis pavadinimas: „The World's Best Russian (Underground) Jokes“. Žurnalistas ir rašytojas Algis Rukšėnas, politinės-satyrinės dramos „Posėdis“ pragare ir „Day of Shame“ (knygos apie Simo Kudirkos 1970 m. nepavykusį pabėgimą į laisvę iš sovietinio laivo) autorius surinko kursuojančių anekdotų ir charakteringus juokus, kurie kursuoja Sovietų pogrindyje ir atskleidžia komunistinės sistemos tikrąjį charakterį.

Secaucus, New Jersey: Citadel Press, 1986. Kaina su persiuntimu in USA \$7.90. Illinois gyventojai moka \$8.40.

Užsakymus siųsti:
Draugas
4545 W. 63rd St.
Chicago, Ill. 60629

KAD LIKTUM TU GYVA

Tai naujoji Lietuvių Operos plokštelė

Plokštelėje yra įdainuoti šie kūriniai:

LIETUVOS HIMNAS

LIETUVIAIS ESAME MES GIMĘ

Jakubėno DE PROFUNDIS

Karnavičiaus UZ JORELIŲ iš op. RADVILA PERKUNAS

Karoso AUGO KIEME KLEVELIS

Gaidelio UZ JORŲ, UZ KALNŲ iš op. DANA

Karnavičiaus ARLIA IR CHORAS ir

RAUDOTOJŲ CHORAS iš operos GRAZINA

Budriūno ANT MARIŲ

Simkaus SAULĖ MOTINA PAKILO iš op. PAGRENAI

Diriguoja ALYDAS VASAITIS

Dainuoja LIETUVIŲ OPEROS CHORAS ir Sol. JONAS VAZNELIS

Trumpą solo partiją atlieka Rūta Pakštaitė

Kaina su persiuntimu \$16.75. Illinois gyventojai moka \$17.95

Užsakymus prašome siųsti Draugo adresu:

DRAUGAS, 4545 W. 63rd Street
Chicago, IL 60629

Vaidas iš ALIAS gegužinės Biskvių sodyboje.

NUOMONĖS

ŠTAI VĒL NĒRA RUGSĒJO

Prieš daug metų JAV LB rugsėjį paskelbė Bendruomenės mėnesiu. Ne staiga paskelbė, bet po ilgų ir sunkių svarstymų keliose Tarybos sesijose. Sakoma, Bendruomenės mėnuo jau yra įsitvirtinusi tradicija. Sakoma, rugsėjis LB tinka, — veiklos atbudimas po vasaros karščių, liuanistinių mokslo metų pradžia. Todėl Švietimo taryba, apylinkių valdyboms talkinant, rugsėjo pradžioje stengdavosi pasiūlyti tėvams ir jiems priminti liuanistinius mokymus, šeštadieniais vaikų laukiančius. Ir aukų prašydavo. Švietimo priemonėmis, vadovėliams, administracijai.

Bendruomenės mėnesio tradicija augo savotiškai: netyčiomis prisimenama, skubomis pasimilkoma ir vėl pamirštama. Vaisių tai pasirodydavo, tai visai nebūdavo. Ragintų ir neragintų tėvų vaikų mokyklose mažėjo.

Gal tada mūsų adoptuota rugsėjį į Garbės teisumą?

Ne rugsėjį nusukrdino liuanistinių mokyklų lankytojų skaičių. Kažkas įvyko, užpuolė kažkokia liga. Todėl ir šimt LB mėnuo, gražus, malonus, neprišaukė mūsų pakankamo dėmesio. Nepagausoje mokiniai, nedaug iki šiol surinkta aukų švietimui.

Nauja vėliava

Priežastį, jei užsigėsim, galėsime apšiai sukurti, nors jos nebūtinai bus teisingos. Vieną jau pradėjome kilnoti, tarsi ją savo vėliava darytume: prie šiandieninio stovio atvedė „politika“, todėl atsakykime dėmesio, Lietuvos savarankiškumui skiriamo, darbą su aukomis kreipkime vien į švietimą.

Didesnio ir rimto dėmesio švietimui reikia. Reikia tokio dėmesio, kuris keltų ne paniką, bet rūpestį, neaiškintų kitų darbo sričių ir nepasmerktų tariamai mirusių, kurie dar gali prisikelti. Juk ne visi vienodai supranta, ne visi tam pačiam darbiui tinka, ir ne viena „politika“ kalta, kad nutautėjimas — gal kartais tik laikinis — vyksta.

DP stovyklose politika spalvino visas dienas ir valandas. Bet nekokietėjome, nes už stovyklos sienų mūsų nemėgo. Vaikai sąžiningai lankė liuanistinių mokyklų, nes aplinka už jų buvo ne draugiška. Vos atvykę į JAV, būrėmės į kupetas ir vienas kitą klausinėjome apie darbus. Stalius fabrikant vedė buvusį valdininką. Pulkinkienė nuomavo kampaną beraštės šeiminkės rūsy. Visi kartu tramvajais, autobusais ir

Praėjo 30 metų, bet arabų pabėgėlių klausimas vis dar nėra išspręstas. Suspėjo išaugti nauja karta, kuri nežino, kas yra namai, kas yra tėvynė. Aplinkybių veikliama, atsirado Palestinos laisvinimo organizacija. Nepasiekdama savo teisių diplomatinio keliu, organizacija ėmėsi teroro priemonių.

Grobimas lėktuvų, žmonių, laivų pasidarė kasdieniniu reiškiniu. Sprogsta bombos, žūna jauni ir seni. Niekas nebėra saugus. Tikėdami tokio metodu atkreipti pasaulio dėmesį, nauji arabai dažnu atveju žūsta su savo aukomis. Kodėl jie pasirenka geriau mirtį, negu pakliūti į jų rankas, kurie nesupranta ir neklausia, kodėl jie ryžtasi tokiems veiksams? Nors jų veiksmas yra labai žiaurus, tačiau pasaulis nebando juos suprasti. Jeigu kas ir bando, kaip tas vaikas, paklausti kodėl, niekas nesistengia gilintis į tą klausimą. Niekas neieško atsakymo. Taip ir lieka beviltiškas šauksmas balsu tyruose.

pešiomis skubėdavome į susirinkimus ir į politines demonstracijas, o vaikai šeštadienį rytus praleisdavo mokyklose, nes gatvėse dar privengdavo amerikoniukų. Vėliau vyresni ir jauni patyrė, kad nei už namų, nei už mokyklos priešų nėra, kad žmonių mišrainė draugiška ir neprašo aukų. Šitai atsivėrė rojams vartai, laimės ieškančioms, šitai siaurėjo mokyklų, liuanistinių durys.

Tai ar politika apkarpė mokinį? Tai Šimutis, Grigaitis, Krupavičius, Valiūnas, Blinstrubas, Bobelis, Gečys turėjo viską pamiršti ir mokytojai liuanistinėse mokyklose? (Ar visi šiam darbiui tinka?) Tai apie 100,000 dol., kasmet išleidžiamų „politikai“, palengvintų brangiems tėveliams liuanistinio švietimo išlaidas? Juk metuose susidarytų vos apie 50,00 dol. kiekvienam vaikui. Tokia suma neišgydytų tautiniai paralyzuoti — ir vėl, gal tik laikinai — seimų. Iš kitos pusės, man nėra žinoma, kad finansai būtų kam nors užtrenkę liuanistinės mokyklos duris. Jei kas sulaukdavo neabejotinų finansinių sunkumų (tėvų ligos, nedarbas, šeimos gausumas), susilaukdavo ir pagalbos. Gal iš LB apylinkės, gal iš skautų, gal iš ateitininkų. Vargingi lankė mokyklas ir stovyklas. O nelaimingai liuanistiniams pirmiausia dingo išdidulioi vaikai, — mums nereikia mažos grupės ryšių, mes ir mūsų vaikai įstarpime tarp galingų amerikiečių, — skotų, arabų, švabų, žydų, juodų, baltų ir geltonų mišinių, kuris, reikia pripažinti, yra draugiškas.

Istorija ir kultūrėjimas

Šapokos Lietuvos istorijoje yra toksai tvirtinimas, liečias įvykius prieš 600 metų: „Kęstutis gynė liuanistumą, Algirdas — ypačiai valstybę, nepamiršdamas ir liuanistškumo, o jaunoji karta susirūpino vien valstybe ir nepastebėjo, kad užtraukė vargų našta liuanistų tautai, kuri ėmė lenktėti“ (102 psl., Kaunas, 1936 m., Švietimo ministerijos leidinys).

Apie mus bus galima štai ką rašyti: Jaunoji išėjimo karta susirūpino vien savimi ir ėmė anglėti. Čia „anglėti“ turi dvi prasmes, ir abi yra reikalingos: dvasiniai virsti panašiu į

kietą, juodą, negyvą anglį; griebtis anglosaksų kalbos ir galvojimo.

Būtų idealu rasti objektyvius koeficientus kiekvienai darbo sričiai. Jie nusakytų tų sričių svarbą ir joms skirtinas dėmesio energijos ir kapitalo dalis. Tačiau šio sričių vertinimo negalima atremti į emocijas. Mano nuovoka, nereikia į juokus versti nei rimtų svarstymų, nei rimtų pastangų, surištų su Lietuvos politinio savarankiškumo siekiais. Azartiškas nėrimasis „kultūron“ vien dėl kultūros vardo ir mados kartais atidengia skaudulius. Štai kad ir oficialūs AABS santykiai su OSI (Darbininkas, 34 nr., 1986.IX.12), dėl kurių negalima kaltinti liuanistų, AABS nedominuojančių. Štai prie kaistaščių Valstybės departamentui dėl kažkam atsakytos vizos.

OSI yra prokuratūrinė įstaiga, ieškanti vien formalių kaltinimų ir su pabaltiečių ar žydų kultūromis nieko neturi. Ji teisinančią medžiagą sąmoningai slepia, nes toks yra jos uždavinys, tam ji surkurta. Tai kam ši giminytė?

Valstybės departamentas turi savo motyvus, — gal jau užpildytas tą mėnesį leistinų SSSR piliečių skaičius šiam krašte, revanšuojantis sovietų tvarkai, gal kvietieji yra nepagėdijamųjų sąrašė (toks sąrašas egzistuoja, jame gali būti ir liuanistų), gal nepatinka kvietėjai. Valstybės departamentas nelaukiantis kokios nors minkštaširdės draugija, tai kieta institucija, kuri nieko nepamiršta ir nieko neatleidžia, jei jai pačiai nenaudinga. Kodėl, neturint rimto pagrindo, ten palikti savo silpno išmanymo ženklus? Juk visų nesulaiko tik todėl, kad koks žmogeliukštis paskundė. Jų ir neišduoda vien dėl kokio geradarijo paprašymo.

Neatrodytų, kad liuanistinio švietimo problemos būtų išspręžiamos tik politiniu pastangų sustabdymu arba sėkmingu rugsėju. Keliasdešimt dolerių nepapirks nei tėvų, nei vaikų, kurie mėgsta tuatiškumui priešiškus vėjelius. Reikia kažko daugiau, ir tikėkimės, kad tasai „daugiau“ pradės reikštis. Ir OSI nebus geru „krikštatiuviu“ AABS darbams. Ir Valstybės departamente nereikia prašyti to, kas mums patiems gali pakenkti.

Tai štai kokių yra nuomonių.

Vytautas Volertas

DRAUGAS, trečiadienis, 1986 m. spalio mėn. 22 d.

Ereliai skraido pavieniui, o Didieji žmonės — kaip aukšvarnos būriuoja į pulkus; ti kalnai: jie pirmieji pamato didvyriai mėgsta vienumą, o ryto saulę ir paskutiniai jos papakėliai ieško minios.

Fr. Rueckert

netenka vakaro prieblandoje.

Montego

A.†A.

Antoinette Kisielius

Gyveno Venice, Floridoje. Anksčiau gyveno Brighton Parke.

Mirė 1986 m. spalio 19 d. 3:30 val. vakaro, sulaukusi senatvės.

Gimė Lietuvoje. Amerikoje išgyveno 75 m. Pasiliko dideliame nuliūdime dukte Anne Yunevich, jos vyras Alex; anukė Carol Hamilton; 3 proanukai: Robert, Lisa ir Lauren; sesuo Josephine Noreikienė; dukterėčia Johanna Anton su vyru Louis; Lietuvoje brolis Paulius Prelgauskas su šeima ir kiti giminės, draugai ir pažįstami. Kūnas pašarvotas Gaidas-Daimid koplyčioje, 4330 S. California Ave., trečiadienį, spalio 22 d. nuo 4 iki 9 val. vakaro.

Laidotuvės įvyks ketvirtadienį, spalio 23 d. Iš koplyčios 9:30 val. ryto bus atlydėta į Nekalto Prasiėjimo parapijos bažnyčią, kurioje įvyks gedulingos pamaldos už velionės sielą. Po pamaldų bus nulydėta į Sv. Kazimiero liuanistų kapines.

Nuoširdžiai kviečiame visus: gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdė: Duktė, sesuo ir brolis.

Laidotuvių direkt. Gaidas-Daimid. Tel. 523-0440.

Rašytojai, Sibiro kankinei, švėksniškei

A.†A.

ELENAI JUCIŪTEI

mirus, mūsų nuoširdi užuojauta jos sesutei TEKLEI JUCIŪTEI-BOGUŽIENEI.

Švėksniškių draugija ir mokslo draugai

GAIDAS—DAIMID

EUDEIKIS

TRYŠ MODERNIŠKOS KOPLYČIOS PATARNAUJA IR CHICAGOS PRIEMIESČIUOSE

4330-34 S. California Avenue

Telefonai — 523-0440 ir 523-9852

4605-07 South Hermitage Avenue

Telefonas — 927-1741-1

4348 S. California Avenue

Telefonas — 523-0440

PETKUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

TĒVAS IR SŪNUS

2533 West 71 St., Chicago

Telefonas — 476-2345

1410 So. 50th Av., Cicero

Telefonas — 863-2108

STEPONAS C. LACK ir SŪNŪS LACKAWICZ

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

2424 West 69th Street — Tel. RE 7-1213

11028 Southwest Hwy., Palos Hills, Illinois

Tel. — 974-4410

VASAITIS—BUTKUS

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

1446 South 50th Avenue

Cicero, Illinois

Telefonas — 652-1003

PRISIMINKIME

MIRUSIUS Vėlinės — XI. 2 d.

Vėlinės yra jautri ir gyva proga susoti ties mirusių pasauliu.

Vėlinės yra džiūvi rimtos šventė, kurioje intelektualiai organizuota maldos mokykla ir tuos, kurie, iš šio pasaulio atsakę, nebėgali sau padėti.

Mirusių koplyčioje (prie „Drango“) pradedant Vėlinių dieną, per 8 dienas, bus atnaujinamos šv. Mišios ir vakarais giedami gedulingi mišpatalai už bendradarbius, geradarius ir visus mūsų maldom pavedamus mirusiuosius.

Kviečiame visus įsijungti į šias ypatingas pamaldas. Savo brangių mirusiųjų vardus siūlykite:

Marian Fathers, 699 So. Elmhurst Ave., Chicago, IL. 60629

Šia proga prašom prisiminti šiuos mirusiųjų stieklus:

Mūsų vardas ir pavardė _____

Adresas _____

Pridedu auką bendr. šv. Mišioms \$ _____

APLINK MUS

x Nuo ateinančio sekmdienio, spalio 26 d., reikės pasukti laikrodžius vieną valandą atgal. Sekmdienį eismas, pamaldos bažnyčiose ir parduotuvėse laikas bus jau pagal naują valandą. Geriausia laikrodžius pasukti prieš einant gulėti.

x Kun. Boleslavs Baginskis, MIC, iš Chicagos, latvis kunigas marijonas, atsiuntė didesnę sumą Baltų Laisvės lygai vyskupo Julijono Steponavičiaus pagerbimo išlaidoms padengti.

x Dainavos ansamblio „Lietuviškų vestuvių“ pastatymo jaunoji Zita Soliūnaitė taps tikra jaunąja šį šeštadienį, spalio 25 d., kai sumainys aukso žiedus su Antanu Kušeliausku Šv. Patriko bažnyčioje Lemonte.

x Kr. Donelaičio lit. mokyklų Tėvų komitetas pavaišins visus, atsilankiusius į madų parodą, namuose keptais gardumynais. Modeliuotojoms rūbus pritaikys Zita Širkienė. Rūbai gaunami iš R.&V. Kosmonų — Lee's rūbų parduotuvės. Madų paroda bus lapkričio 9 d. Jaunimo centre.

x „Grandis“, jaunimo tautinis ansamblis, rengia tradicinį metinį vakarą lapkričio 22 d., šeštadienį, Jaunimo centro didžiojoje salėje. „Grandis“ ansambliui šiuo metu priklauso 65 jaunuoliai. Jie visi kviečia Chicagos lietuvišką visuomenę ateiti ir pamatyti jų šokamus tautinius šokius, ivertinti jų pastangas.

x Patikslinimas. Pereito šeštadienio, spalio 18 d., „Draugo“ laidoje straipsnyje apie Seattle šokių grupę „Lietuti“ buvo klaidingai išspausdintas adresas. Turi būti: Lietutis, 6216 — 105th Avenue NE, Kirkland, WA 98033. Ši šokių grupė prašo Chicagos ir kitų grupių muzikinių patarimų.

x Lietuvių Opera nuoširdžiai prašo gražinti laimingųjų bilietų šakneles, kurie dar jas nesugrąžino ir dėkoja tiems, kurie jau atsiuntė. Operos laimingųjų bilietų traukimas bus lapkričio 22 dienos vakarą Tautinių namų salėje operos baliaus metu. Šiuo būdu jūs padėsite išlaikyti savo operą. Visas pelnas skiriamas naujos operos statymui.

x Lietuvos Opera nuoširdžiai prašo gražinti laimingųjų bilietų šakneles, kurie dar jas nesugrąžino ir dėkoja tiems, kurie jau atsiuntė. Operos laimingųjų bilietų traukimas bus lapkričio 22 dienos vakarą Tautinių namų salėje operos baliaus metu. Šiuo būdu jūs padėsite išlaikyti savo operą. Visas pelnas skiriamas naujos operos statymui.

Advokatas
GINTARAS P. ČEPĖNAS
2649 W. 63rd Street
Chicago, IL 60629
Tel. — 776-5162
Kasdien 9—6 val. vak.
Šeštadieniai ir vakarais pagal susitarimą

ADVOKATAS
Vytėnis Lietuvnickas
2501 W. 69th Street
(Lithuanian Plaza Court)
Chicago, IL 60629
Tel. 778-0800
Kasdien 2—8 val. vak.
Šeštadienį 9 v. iki 1 v.p.p.

ADVOKATAS
ALGIRDAS R. OSTIS
1000 Jorie Blvd., Suite 364
Oak Brook, IL 60521
Tel. Of. 325-3157
Tel. Rez. 325-6582
Valandos pagal susitarimą

x Kun. A. Lipniūno mokleivių ateitininkų kuopos susirinkimas bus penktadienį, spalio 24 d., 7 val. vak Rimu Lukošiuo namuose. Susirinkimo tema — tautiškumas ir dabartinė Lietuva.

x Vladas Šimkus bus paminėtas Sophie Barcus Seimos lietuviškoje radijo programoje (banga 1450 AM) šį sekmadienį, spalio 26 d. kalbės ir kūrėba skaitys Gailė Antanaitytė ir Algirdas Titus Antanaitis. Pradžią 7:30 val. ryto.

x Paulina Balčiūnienė, Liet. Kat. Moterų sąjungos narė, nebegalėjo viena gyventi savo bute ir buvo perkelta į California Garden prieglaudą. Jos kambarys yra 422 Nr. Ji priklausė ir Mokytojų sąjungai. Pažįstamos kviečiamos aplankyti.

x Povilas Šaltimieras (Saliner), buvęs žymus Chicagos lietuvių radijo valandų vedėjas, su žmona Julijona šią savaitę atvyksta į Chicago dalyvauti „Chicago Tribune“ WGN ir TV pensininkų bankete. P. Šaltimieras į pensiją išėjo 1975 m. ir su žmona gyvena Mesa, Ariz. Jis turėjo labai gerai žinomas lietuvių radijo valandas per WCFL, WAAF, WHFC ir WGES stotis. WGN radijo ir TV. Šaltimieras buvo žinomas kaip „The Ole Gadagout“.

x Feliksas Sereičikis nuolatiniame apsigyvenimui persikėlė pas sūnų Feliksą Sigitą į Minnesotos Dalutį miestą.

x Juozas Bradūnas, Baltimore, Md., mūsų garbės prenumeratorius, nuoširdus „Draugo“ rėmėjas, pratęsdamas prenumeratą, pridėjo 27 dol. dienraščio praramai. J. Bradūnų ir toliau laikome garbės prenumeratorių sąraše, o už auką tariame nuoširdų aciu.

x Biržėnų klubo valdyba, Cicero, Ill., per išdininką Val Janulį atsiuntė 10 dol. „Draugo“ paramai. Labai aciu.

x Lietuvių fotografų metinės parodos atidarymas bus šį penktadienį, spalio 24 d., 7:30 val. vak. Čiurlionio galerijoje. Visi kviečiami atsilankyti.

x Lietuvos Fondui aukojo Juozas ir Elena Jurkėnai 500 dol.; Povilas Mikšys 200 dol.; po 100 dol. Algis ir Angelė Bliūdžiai, Juozas Neverauskas, Povilas ir Ona Norvilai. Aukoje 100 dol. gauna 1 bilietą nemokamai LF vajuos vakarienei spalio 25. Aukos siūsti Lietuvos Fondui — 3001 W. 59th St., Chicago, IL 60629.

x Dėmesio! Humoristas aktorius Vitalis Žukauskas atvyksta į Chicago ir spalio 25 d., šeštadienį, 7:00 v.v. Jaunimo centre Lietuvių Fondo bankete visus pralinksmins. Nepraleiskite progos. Bilietus galima įsigyti L. Fonde — 3001 W. 59th St. ir šeštadienį prieš banketą. Kaina 15 dol., arba įnešę 100 dol. į L. Fondą, gaus vieną svečio bilietą.

x Pasinaudokite dar vienu KASOS patarnavimu! Kasoje, Lietuvių Federalinėje Kredito Unijoje (Chicago ir Cicero) galite atidaryti čekių sąskaitą. Čekių išrašymas nieko nekainuoja ir nėra jokio balanso apribojimo. Už nustatytą minimalią sumą mokamos palūkanos. Daugiau informacijos galima gauti KASOJE: 2615 W. 71st St., Chicago, IL, tel. 737-2110 arba 1445 So. 50th Ave., Cicero, IL 60650, tel. 656-2201.

x ALRK Moterų sąjungos seimas bus ateinančių metų rugpjūčio 6-9 dienomis Chicagoje, Hilton Inn višbutyje Oak Lawn, Ill. Dėl nakvynių reikia jau šiais metais iki lapkričio 15 d. pasisakyti raštu ar žodžiu.

x „Viltis“ šių metų gruodžio mėn. 4 nr. išėjo iš spaudos. Šiame numeryje daugiausia duodama informacijos apie Cekoslovakijos šokius ir šiek tiek istorinių žinių. Taip pat gana plačiai rašoma apie Latviją. Redaguoja ir leidžia Vytautas F. Beliajus Denver, Colo. V. Beliajus lapkričio mėnesį, kaip šokių mokytojas, yra pakviestas į Japoniją ir ten išbus nuo lapkričio 7 iki 25 dienos.

x Domininkas Misiulis, Lemont, Ill., lankėsi „Drauge“, pratęsė prenumeratą su 22 dol. auka. D. Misiulį skelbiame garbės prenumeratorium, o už mielą paramą labai dėkojame.

x Detroito LB valdyba, Detroit, Mich., per valdybos sekretorę A. Stonienę atsiuntė 25 dol. auką už gerą „Draugo“ informaciją. Nuoširdus aciu visai valdybai.

x M. Kleinaitis, St. Petersburg, Fla., mūsų bendradarbis ir rėmėjas, pratęsė „Draugo“ prenumeratą su 22 dol. auka. M. Kleinaičiui, mūsų garbės prenumeratoriui, tariame nuoširdų aciu.

x Antanas Vasiliauskas, Toronto, Kanada, Kazys Česnauskas, Chicago, Ill., Vladas Abramikas, Springfield, Ill., Ignas Serapinas, Chicago, Ill., Antanas Kovera, St. Petersburg Beach, Fla., kiekvienas įvairiomis progomis atsiuntė po 10 dol. aukų. Labai dėkojame.

x A. Galdikas, Los Angeles, Cal., Vytautas Valavičius, Hammond, Ind., pratęsdami „Draugo“ prenumeratą, pridėjo po 12 dol. auką. Nuoširdus aciu.

x Inž. Eug. Likanderis Chicago, Ill., Raymondas Mielis, Pranas Aglinskis, taip pat iš Chicagos, pratęsdami prenumeratą ir kiekvienas paaukojo po 17 dol. dienraščio stiprinimui. Labai dėkojame.

x Dr. Vidas Nemickas, Riverside, Ill., pratęsdami „Draugo“ prenumeratą su 20 dol. auka. Dr. V. Nemicką skelbiame garbės prenumeratorium, o už rėmimą lietuviško žodžio tariaime nuoširdų aciu. Dr. V. Nemickas yra kardiologas ir skelbiasi „Drauge“.

x VII Teatro festivalis rengiamas lapkričio 28-30 d. Chicagoje, Jaunimo centre. Festivalio programa bus vykdoma šia tvarka: Penktadienį, lapkričio 28 d. 7:30 v.v. Chicagos „Vaidilutės“ teatras stato Kosto Ostrausko dramą „Čičinskis“ ir komedią „Uošvė į namus — tylos nebus“, režisuoja Marija Smilgaitė.

Šeštadienį, lapkričio 29 d. 2 val. p.p. Hamiltono teatras „Aukuras“ stato Kazio Inčičiaus pasaką „Eglė žalčių karalienė“. Režisuoja Elena Dauguvietytė-Kudabienė. Šeštadienį, lapkričio 29 d. 8 v.v. Toronto teatras „Aivaras“ stato Anatolijaus Kairio komedią „Sidabrinė diena“. Režisuoja Aldona Dargytė-Byzskiewicz.

Sekmdienį, lapkričio 30 d., 2 val. p.p. Los Angeles dramos sambūris stato Vinco Mykolaičio-Putino dramą „Valdovas“. Režisuoja Petras Mazelis. Sekmdienį, lapkričio 30 d. 6 v.v. Žymenų įteikimo iškilnės. Visi kviečiami dalyvauti. Bilietai gaunami Gifts International parduotuvėje, 2501 W. 71 Street. Tel. 471-1424.

Be parašo, Clevelando Šv. Kazimiero lit. m-los mokinys(ė).

Redaguoja J. Placas, Medžiagą siūsti: 3206 W. 65th Place, Chicago, IL 60629

Jonas Minelga

RIEŠUTAUTOJAI

—Lazdynėli, lazdyne, Seno beržo kaimyne, Riešutus pamėgom. Ir... matai, atbėgom!

Nokti baigusi kekė, Geraširdiskai sakė: — Te vaikučiai skina Ir pasivaišina.

Prisipildė kišenės... Linas, Guoda, Vytenis Gal po pusę šimto Riešutų sukrimto.

Vasarėle, auginki, Saulė iš lėto leidosi, Aštrūs mūsų dantukai, Skanūs riešutukai.

BE DARBŪSTUMO IR GABUMAI NUEINA NIEKAIS

Su šia patarle susiduriame kiekvieną dieną savo gyvenime. Ką mes bedarytume savo gyvenime, be darbūstumo niekuomet neatliksime tobulai. Pavyzdys: sporte gali turėti gabumų žaisti, bet jei fiziškai nebūsi patvarus, išsiteniravęs, bus sunku žaisti ir laimėti. Kai mokytoje vyksta egzaminai, mokytojai pastebi, ar esame gabūs, ar ne. Tačiau, jei kasdien nesimokysime, prarasime tuos gabumus, kuriuos turime. Geras ir gabus pianistas kiekvieną dieną skambina, lavina savo pirštus. Kas dirba puodus, tas kasdien kombinuoja, kad iš eilų geresnis, gražesnis. Be idėto kasdieninio darbo, puodai visada bus vienodi ir tokie pat. Taigi, neužtenka turėti talentą, reikia jį visada tobulinti.

Sukti ar išukti puodus — tai keramika. Ina Silgalytė, Clevelando Šv. Kazimiero lit. m-los mokinė.

MEILĖ

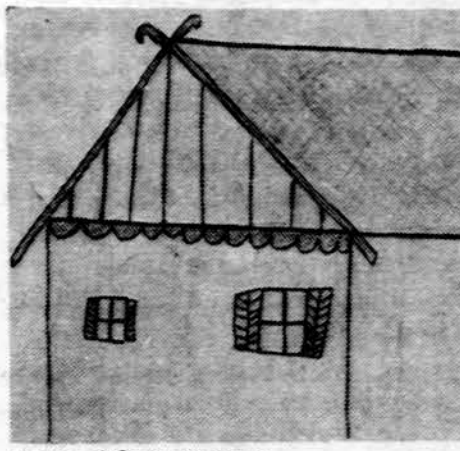
Meilė reikia užsitarnauti, jos negali reikalauti. Nijolė Sadūnaitė.

Ką šis pasakymas mums iš tikrųjų reiškia? Mes jį galime pritaikyti sau. Šeimose mes vaikais užsitarnaujame tėvų meilę jų klausydami ir iš jų mokydami. Mūsų tėvai taip pat užsitarnauja mūsų meilę. Jie aukoja savo laiką mus prižiūradami kai mes sergame. Jie mums padeda ruošiant pamokas. Mums savo pavyzdžiu parodo švelnumą ir meilę, ypač kai mums kas nors nepasiseka. Tėvai negali reikalauti meilės iš savo vaikų. Jie meilę užsitarnauja taip, kaip visi kiti. Mokytojas taip pat užsitarnauja meilę iš savo mokinių. Jei mokytojas rodo gerą pavyzdį ir nori išmokyti vaikus, mokiniai seka jo pavyzdžiu. Mokytojas užsitarnauja mokinių paklusnumą ir meilę. Kristus taip pat užsitarnavo mūsų meilę mirdamas ant kryžiaus už mūsų nuodėmes. Mes kiekvieną kartą turėtumėm sekti Kristaus pavyzdžiu. Tik šiuo būdu užsitarnausim Kristaus meilę. Niekas negali meilės kitam duoti pats jos neturėdamas. Ten, kur nėra meilės šeimose, vaikai pradeda ieškoti pasitenkinimo narkotikuose, gerime, rūkyje ir kitur. Tas, kuris parodo meilę kitam, kito meilę bus atlygintas.

Be parašo, Clevelando Šv. Kazimiero lit. m-los mokinys(ė).

Tėvynės ZVAIGZDUTĖ

Isteigtas Lietuvių Mokytojų Sąjungos Chicagos skyrius

Lietuviškas namas Piešė Jonas

VASAROS PRISIMINIMAI

Atsimenu praėjusią vasarą, Prie paplūdimio mes sėdėjom. Saulė iš lėto leidosi, O mes linksmiai ten šnekėjom.

Batus nusiaję Juos numetėm ant smėlio; Lašus vandens nubraukę, Krantu ejom.

Laužai toli blykčiojo, Girdėjom tylų juoką... Vanduo tyliai teliuskavo Tą vasaros vakarą vėsoka...

Rasa Putriūtė, Marquette Parko lit. mokyklos buvusi mokinė.

LAISVĖ

Aš esu gimęs Amerikoje. Mano tėveliai atkeliavo į šį kraštą dar labai jauni. Šiame krašte laisvai gyvename. Amerika yra demokratinė valstybė. Visi žmonės kartu valdo kraštą, o ne keli žmonės, kaip Rusijoje.

Daug kartų mes pamiršome apie savo laisvę, nes prieš jį esame labai pripratę. Nepagalvojame, kaip galėtumėm būti blogai be jos. Visi Amerikos gyventojai turėtų atsiminti, kad yra daug pavertę žmonių šiame pasaulyje, kurie kovoja ir miršta už laisvę. Prisiminkim, kad ir mūsų žemė yra rusų pavergta. Amerikoje visi žmonės yra lygūs. Kiekvienas žmogus gali planuoti savo gyvenimą, kaip jis nori.

Amerikoje visi kalba angliškai, tačiau yra labai daug skirtingų tautybių žmonių, kaip mes lietuviai. Šie žmonių skirtumai padaro Ameriką labai stiprią, nes mes visi turime ką nors bendro. Mes visi turime laisvę. Rusijoje yra viskas priešingai, negu Amerikoje. Komunistinė bendruomenė yra valdoma kelių žmonių. Žmonėms uždrausta tikėti Dievą, negali pasirinkti kalbos, kurią norėtų mokyti savo vaikus. Negali pasirinkti kur gyventi, ką dirbti ir daug daug kitų dalykų. Jų valdžia juos visus varžo, ir dėl to daug žmonių kenčia.

Gyvendami Amerikoje, mes negalime pamiršti laisvės. Už savo laisvę mes visi turime būti dėkingi Dievui. Rimas Gilvydis, Detroito „Žiburio“ aukšt. lit. m-los mokinys. („Žiburių spinduliai“).

AŠ KALBU LIETUVIŠKAI

Aš kalbu lietuviškai namuose ir liuanistinėje mokykloje su draugėmis. Ir stovykloje kalbu lietuviškai su draugėmis, kurios irgi kalba lietuviškai. Atsiranda tokių, kurios nenori kalbėti lietuviškai. Nėra sunku lietuviškai kalbėti, be to, daug kas ragina. Venta Norvilaitė, („Spygliukai dygliukai“).

MAN PATINKA BŪTI LIETUVE

Naujiems draugams aš pasakau: „Aš esu lietuvi, ne „lutheran““. Lietuva yra viena iš rusų užimtų valstybių. Aš joje dar nebuvau, bet mano seneliai ten gyveno ir pabėgo nuo rusų į Ameriką. Aš esu iš Chicagos. Ten aš važiuodavau į lietuvišką mokyklą kiekvieną šeštadienį. Aš ten eidavau, kad nepamirščiau lietuviškai. Mes namuose irgi kalbame lietuviškai dėl tos pačios priežasties. Man patinka būti lietuviu ir mokėti dvi kalbas.

Audra Baleišytė, („Didvyrių dienos Dainavoje“).

GAMTOS APRAIŠKOS

Stovi sienos ažuolų ir klevų. Pušys ir eglės sudaro miško stogą. Paukščiai ir gyvuliai padeda leisti laiką smagiai. Gyvuliai jau giliai miega. Atėjo šalta žiema. Visi paukščiai išskrido, liko tik apleisti lizdai.

Pavasaris neužilgo sugrįš. Visi paukščiai atskris. Gyvuliai atsibus. Visos gėlės žydės. Gintaras Šnipas, Philadelphijos Vinco Krėvės lit. m-los mokinys. („Prieštukas ir plunksna“).

BATAI

Dviejų draugų pasikalbėjimas: — Ką pats darytumei, būdamas mano batuose? — Gerai juos nuvalyčiau, — atsako antrasis.

SKRYBĖLAITĖ

Mokyklos baigimo proga, duklė nusipirko skrybėlaitę. Parsinešus namo, rodo tėveliui: — Tėveli, ar graži tau ši skrybėlaitė? — Ne, ji tėra tik gražiai brangi.

RUSŲ SARGYBA

Čekoslovakijos sostinėje Prahoje svarbesniuose punktuose yra rusų sargybiniai, nes nepasitiki čekais. Sargybiniai yra tokios sudėties: „Vienas moka skaityti, antras — rašyti, o trečiam yra pavesta sekti abu intelektualus.“

LIETUVIŲ TAUTOSAKA

Jei voratinklių visur pilna: ant tvorų ir kitur, tai bus gražios dienos. (Kėdainiai).

Jei vasarą voratinkliai skraido oru, bus giedra. (Šatės).

Kai voratinkliai pradės darytis ant žemės, sėk rugius: geriau bręsta ir varpos esti pilnos. (Ramygala).

Seniau įspijovę pirštą užklodavo voratinkliu.

Kūčiose sniegas — bitės bus ratuotos (daug medaus prinės) (Raguva).

Kai šuo įkąsdavo, galėdavo būti ir pasiutęs, taip būdavo (gydydavo) labai senais laikais. Ant duonos plutos parašydavo peiliu šiuos žodius: „+ SATOR+, AREPO, TENET, OPERA, +ROTAS+“. Tą pluta su šiais žodžiais turėdavo suvalgyti įkūstasis (Šventionys).

GALVOSŪKIS NR. 10

Viena moteris nuėjo į gyvulių parduotuvę ir nusipirko kacių ir papūgėlių, kad pasi-neštų namo. Jos visi gyvuliukai turėjo 18 kojų ir 6 galvas. Kiek moteris pirko kacių ir papūgėlių? (5 taškai)

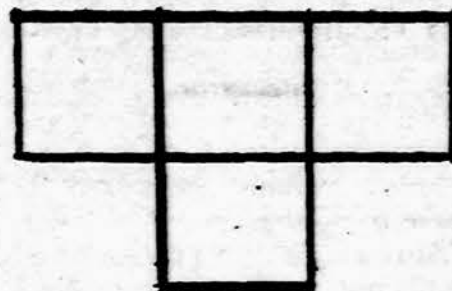
GALVOSŪKIS NR. 9

Vienas amerikietis sportininkas, nebaigęs mokyklos, pradėjo sportuoti. Sutikęs draugą pasakojo, kuriose sporto šakose jis sportavo. Draugas užsirašė, kaip jis sakė. Štai užrašas: 1. folg, 2 king is, 3. sent in, 4. loop, 5. sale abbl, 6. cey, hok, 7. gob nix, 8. lain sig, 9. low bing, 10. catrk. Jūs visi raštingi, ištaisykite to sportininko klaidas. Už kiekvieną teisingai parašytą žodį gausite po vieną tašką.

GALVOSŪKIS NR. 8

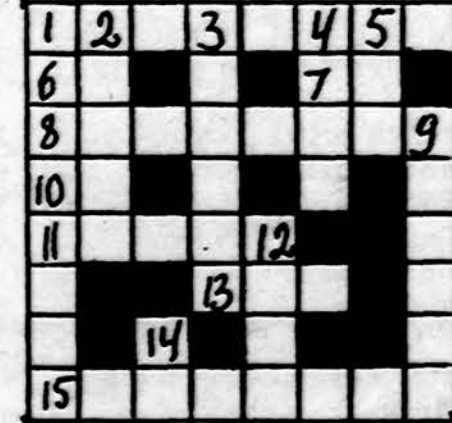
Trimis keitimais, pakeičiant tik vieną raidę, pakeiskite „gavo“ į „tako“ ir „para“ į „sala“. Parodykite visą keitimų veiksmą. (5 taškai)

GALVOSŪKIS NR. 7

(Žiūrėkite brėžinėly). Su šia figūra atliksite du uždavinius. Reikės pašalinti vieną liniją, kad liktų trys kvadratai. Taip pat pašalinti vieną liniją, kad liktų du kvadratai ir vienas keturkampis (ne kvadratas). Sprendimą pavaizduoti brėžiniais. (5 taškai)

GALVOSŪKIS NR. 6

(Žiūrėkite piešinėlį). Išspręskite šį kryžiažodį. Skersai: 1. Nuotolis, distancija. 6. Ano pakaitalas (iv.). 7. Jautukas — to vaiko neklausymas! 8. Nervų sistemos centras. 10. Ji (parodomasis įvardis). 11. Norvegijos sostinė (sulietuvinta galūnė). 13. Man (savybinis įvardis). 15. Seniau vartojamas apsiauciajamas drabužis, ilgesnis už palerimą. Žemyn: 1. Pavaduojas kitus, reprezentantas. 2. Stambesnio veikalas dalis (atskira knyga). 3. Plėrusis žvėris. 4. Biblinė duona iš dangaus, kuri maitino žydus. 5. Matomajame organe (viet. linksn.). 9. Vieta sėdėjimui (autobuse). 12. Ne svetimi. 14. Dažnai vartojamas jungtukas. Kas išspręs be klaidų, gaus 10 taškų. Pasitaikius klaidai — tik 5 taškai.

Jei nori, kad bitės neišnyktų, reikia, išslavus kambarį, nepilti šiukšlių per sienkštį (Spyrakiai).